

ئەلپىدا ئاۋازلىق ئوقۇشلۇقلىرى

بالىلار تېپىشماقلىرى

(تاللانغان بالىلار تېپىشماقلىرى)

ISBN 978-7-89415-023-3
9 787894 150233 >

ھۆرمەتلىك _____ گە:

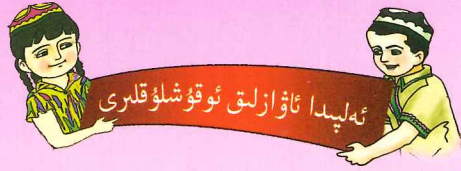

دېن تەقدىم _____

- يىلى - ئاينىڭ - كۈنى

بالىلار تېپشماقلىرى

(تاللانغان بالىلار تېپشماقلىرى)

تۈزگۈچى: تۇرسۇن قادىر

مەسئۇل مۇھەررىرى: خاسىيەت ئىبراھىم
مەسئۇل كوررېكتورى: ئابدۇرېھىم ئابلىمىت
مۇقاۋا ۋە بەت لايىھەلىگۈچى: تۇردىھاجىم تۇرغۇن
قىستۇرما رەسىمىنى سىزغۇچى: ئادىلجان ئابلىز

ئەلپىدا ئاۋازلىق ئوقۇشلۇقلىرى
بالىلار تېپىشماقلىرى
(تاللانغان بالىلار تېپىشماقلىرى)

تۈزگۈچى: تۇرسۇن قادىر

نەشر قىلغۇچى: شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونى پەن - تېخنىكا باغچە يولى 5 - قورۇ
پوچتا نومۇرى: 830026
تارقانقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى
باسقۇچى: شىنجاڭ بايى باسما زاۋۇتى
فورماتى: 787 × 1092 مىللىمېتىر، 1/16
باسما تاۋىقى: 117.75
نەشرى: 2015 - يىلى 2 - ئاي 1 - نەشرى
بېسىلىشى: 2015 - يىلى 7 - ئاي 1 - بېسىلىشى
كىتاب نومۇرى: ISBN 978 - 7 - 89415 - 023 - 3
ئومۇمىي باھاسى: 490.00 يۈەن (جەمئىي 20 كىتاب ۋە چەكمە قەلەم)

بالىلار تېشىماقلىرى

8

كېچىچە ئۆگزىدە بىر پېتىر كۆردۈم،
ئەنسى قارسام، يوق؟

9

ئانىسى بىر،
بالىسى مىڭ؟

10

ئاغا - ئىنى مىڭ باتۇر،
كۆپكۆك گىلەمدە ياتۇر؟

11

قارا ئۆيدە مىڭ چىراغ،
ئۆينى يورۇتماق؟

12

كېچىككە ئۆزى،
پىلىلدار كۆزى؟

13

ئاتىسى بىر، ئانىسى بىر،
بالىسى يۈز مىڭ؟

14

زەر گىلەم، گۈللۈك گىلەم،
كۆتۈرەي دېسەم، ئېغىر گىلەم؟

1

كۆك كۆڭلەككە قول يەتمەس؟

2

كۆك كۆڭلەككە غوزا يايىدىم؟

3

ئاپپاق ساندۇق ئېچىلدى،
ئالەمگە نۇر چېچىلدى؟

4

يىراق تاغدا ئوت كۆيەر؟

5

سۇدا ياتار سۇ ئىچمەس،
يۈرگىنىنى ئادەم بىلمەس؟

6

ئالتۇن كەلگەندە كۈمۈش كېتەر،
كۈمۈش كەلگەندە، ئالتۇن كېتەر؟

7

بىر پارچە پېتىر،
ئالەمگە تېتىر؟

سىز بەك ئەقىللىق جۇمۇ، چوقۇم تاپالايسىز...

باللار تېشماقلىرى

21

ئۇزۇن-ئۇزۇن ئىمىز كېلەر،
ئۇزۇن بويلىق قىز كېلەر،
چېچى مەيىن تولغىنىپ،
كۆزى بولسا يالتمىراپ.

22

ئۇزۇن تېرەك،
سايىسى يوق؟

23

قازاندا ئەمەس، قاينايدۇ،
قىش - ياز تېمىنايدۇ؟

24

جانان كاسا، كۆزى ئويناپ،
چاچلىرى جىلۋە قىلار؟

25

كۆزگە كۆرۈنمەس،
قولغا تۇتۇلماس؟

26

ئايىغى يوق، قاچىدۇ،
قاننى يوق، ئۇچىدۇ؟

15

بىر پالسىم بار،
ھېچ يىغالمىمەن؟

16

يېدۈرەر، يېدۈرەر،
يېدۈرگەننى ئۆزى يەر؟

17

ئېغىر گىلەمنى قاقالمىدىم،
ئۇششاق تاشنى تېرەلمىدىم؟

18

كېتىۋېرىدۇ، كېتىۋېرىدۇ،
ئارقىسىغا قارىمايدۇ؟

19

ئويۇپ ئالدىم،
ئىزى يوق؟

20

قىلىچ ئۇردۇم،
ئورنى يوق؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

34

باستۇردۇم ئىككى توخۇ،
بىرى ئىسسىق، بىرى سوغۇق؟

35

ئېرىقتىن ئەينەك ئالدىم؟

36

قولۇم بىلەن تۇتالمايمەن،
يانچۇقۇمغا سالالمايمەن؟

37

قولسىز، ئاياغسىز ئېشىك ئاچار؟

38

قىشتا ماڭماي يېتىۋالدىم،
خۇددى تاشتەك قېتىۋالدىم.
باھار كەلسە ئېچىپ كۆزنى،
گۈل - گىياھقا ئاتار ئۆزنى؟

39

باردۇر ئۇنىڭ ئۈچ كۆزى،
ئۈچ كۆزىدە ئۈچ سۆزى.
بىرى: دىققەت!
بىرى: كۈت!
يەنە بىرى: ئەمدى ئۆت؟

27

يورۇقى بار،
ئۆزى يوق،
داۋرىڭى بار،
ئاۋازى بار؟

28

سەمەن ئاتمى ساي ياقىلاپ كېلىدۇ؟

29

تامدىن تۇخۇم ئىرغىتىم؟

30

گىلەم ئۈستىدە ئاق پاختەك؟

31

ئاپپاقىغا داستىخان،
يەر يۈزىنى قاپلىغان؟

32

ئاق سىيىر تۇرۇپ قالدى،
قارا سىيىر يېتىپ قالدى؟

33

بەك ئۈستى رەسىم،
قولسىز، ئاياغسىز گۈل چېكىدۇ؟

سىز بەك ئەقىللىق جۇمۇ، چوقۇم تاپالايسىز...

باللار تېشماقلىرى

46

چىمەلنەكتەك بار ئۆزى،
بىلىنمەيدۇ يا كۆزى.
تۇرقى قارا، ياپىلاق،
قان شۇراشقا بەك ئامراق؟

47

بىر پەلەكتە ئون ئىككى خەمەك؟

48

بىر لاچىن ئون ئىككى تۇخۇم تۇغدى؟

49

بىر ياپراقتا ئوتتۇز كېلىن چاچ تارايدۇ؟

50

زەرگە سېتىلماس،
زورغا تېپىلماس؟

51

بىر تۇپ چوڭ تېرەك،
تۇۋى بىر، شېخى ئون ئىككى،
ياپىرقى ئۈچ يۈز ئاتمىش،
ياپىرقىنىڭ بىر تەرىپى ئاق،
يەنە بىر تەرىپى قارا؟

40

ئەتگەندە قاپقارا،
چۈشلۈكى ئالا.
كەچ كىرگەندە بولار ئاپئاق،
قالماستىن چالا؟

41

چۆپكە بېشىنى بورىماس ئات،
يۆلمىسە تۇرماس ئات.
كۆزى تۇرۇپ كۆرمەس ئات،
تەپىگۈچە يۈرمەس ئات؟

42

بىر كۆرپە بار ئەستىرى يوق،
ئوڭى بار، تەتۈرى يوق.
يامغۇر يۇيار كىرلەشسە،
يازدا بار، قىش كۈنى يوق؟

43

سورىماي - تىنماي ئىشىك ئاچار؟

44

سۇسىز چۆلدە تاز ئوينار؟

45

ئەۋرىنىدۇ جېنى يوق؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

57

بىر كاسا سۈت،
ئالەمگە دۈت؟

58

يېپىلسا، ئېچىلمايدۇ،
ئېچىلسا، يېپىلمايدۇ،
ئوخشىشى تېپىلمايدۇ؟

59

ئاياغى يوق، قولى يوق،
يولدا تۇرۇپ يول باشلار؟

60

ئۇ ياققا ئۆتتۈم، بىلدىڭمۇ؟
بۇ ياققا ئۆتتۈم، بىلدىڭمۇ؟
ئاق قورايىنىڭ بېشىنى،
چېلىپ ئۆتتۈم، بىلدىڭمۇ؟

61

ئادىرراسمان تۇۋىدە،
ئالا چاشقان ئوينايدۇ؟

62

كېلەر-كېتەر، ئىزى يوق،
قارىغىلى كۆزى يوق؟

52

ئاتلىرى ھەر خىل،
ياشلىرى بىر خىل؟

53

چاپسا، چېڭى يوق.
كەسسە قېنى يوق؟

54

كېتەر، كېتەر ئىزى يوق،
تايىنىشقا تىزى يوق؟

55

بۇلتۇر كەتكەن بوز ئاتىم،
بۇ يىل كېلەرمىكىن تاڭ؟
پۇتىدا قىرىق كىشەن،
كىشىنەپ كېلەرمىكىن تاڭ!
قىياق، قومۇش كۆرگەندە،
چىشلەپ كېلەرمىكىن تاڭ؟

56

بىر ئاياق قېتىق بار،
ئالەمگە تېتار؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

68

تاغدا تاياق سىلكىنەر؟

69

تام ئۈستىدە قوش چىراغ؟

70

ئىككى ئاغىنە بىر - بىرنى كۆرمەيدۇ؟

71

قارچۇقتىن يېقىن،
ئاسماندىن ئۇزاق؟
ئەتراپ ئورمانلىق.
ئوتتۇرى يۇرۇق يۇلتۇز؟

72

بىر قۇدۇق بېشىدا قىزىق قىز،
قۇچاقلشار، تېپىشەر؟

73

كۈندۈزى تايماقلىشار،
كېچىسى قۇچاقلشار؟

74

قوش ئۇۋىدا قوش چاشقان ئوينار؟

63

بىر تېرەك ئۈستى تاكى كۆككە قەدەر،
بۇ تېرەكنىڭ ئون ئىككى شېخى بار.
ھەر شېخىدا تۆتتىن ئۇۋا بار،
ھەر ئۇۋىدا يەتتىدىن تۇخۇم بار،
ھەر تۇخۇمنىڭ يېرىمى قارىدۇر كۆرسەك،
يېرىمى ئايباقتۇر، تاپقان بولساڭ؟

64

بىر پەلەك،
بىر پەلەكتە
ئون ئىككى مېۋە،
بۇ مېۋىنىڭ ئون بىرنى يەپ،
بىرنى يېبەلمىدۇق؟

65

ئۆزى بىر،
كالىسى ئىككى،
قۇيرۇقى بىر،
ئاينىغى ئالتە؟

66

بىر توپتا يەتتە تۆشۈك؟

67

قارا تال پۇتاقسىز؟

كىچىك دوست تايپالامسىز؟

6

بالىلار تېشىماقلىرى

82

بىر باغ پاخال، بېلى باغلىق؟

83

كىچىككىنە ھاۋانچا،
ئىچى مىخ بىلەن تولغان؟

84

بىر ساندۇقتا لىققىدە ئاق سەدەپ؟

85

بىر ئۆيۈم تۈنۈكسىز،
ئىچى تولغان يۇلتۇزغا؟

86

ئۇ ياقتا ھەرە،
بۇ ياقتا ھەرە،
ئوتتۇرىسىدا لوق گۆش؟

87

ئورنىنىڭ يۇقىرىسى شورا،
شورنىڭ يۇقىرىسى بۇلاق،
بۇلاقنىڭ يۇقىرىسى چىراغ،
چىراغنىڭ يۇقىرىسى قەلەم،
قەلەمنىڭ يۇقىرىسى جاڭگال؟

75

تەكشى جايدا قوش ئۇۋا؟

76

قىزلىق تاغدىن قىزىل كۆڭلەكلىك قىزى
دومىلاپ چۈشتى؟

77

بىر تۆشۈكتە ھەممە ئالەم؟

78

ئاڭلايدۇ، كۆرمەيدۇ،
كۆرىدۇ، ئاڭلىمايدۇ.

79

ئۇ ياققا قارىسىڭىز كۆرمەيسىز،
بۇ ياققا قارىسىڭىز كۆرمەيسىز.
ئۈستىگە قارىسىڭىز كۆرمەيسىز،
سايىڭىزغا قارىسىڭىز كۆرۈنىدۇ؟

80

بىر چېلەكتە بېلىق ئوينار؟

81

تۆمۈر قورغان ئىچىدە،
قىزىل تايچاق ئوينىيدۇ؟

89

بەش ئاغىنە ياش ئىدى،
ئىچىدە بىرى باش ئىدى؟

90

چوڭ-كىچىك بەش ئورتاق،
ئۇيۇشسا بولار توقماق؟

91

بىر ئاتىدىن بەش ئوغۇل؟

92

ئون ئاغىنە بېشىدىن،
ئون ئاي چۈشۈپ كەتتى؟

93

ئىككى ئېتىم بار،
بىر-بىرىدىن چاپارمەن؟

94

تۇرساڭ تۇرار،
ياتساڭ ياتار؟

95

ئاتامدىن بىر ھىراس قالدى،
يەرگە كۆمسەم چىرىمەس؟

88

خەزىنىدۇر، تولماس،
بىر كۈن بوش بولماس.
بوش قالسا، تۇرماس،
ئۇ سىز جان بولماس.

* *

قوش كاتەكتە قوش چىراغ،
ئۇ نە بولدى، باللار؟
ئۆي ئۈستىدە سېرىق ياي،
ئۇ نە بولدى، باللار؟
تۈپتۈز يەردە قوش ئۇۋا،
ئۇ نە بولدى، باللار؟
كۆلى بارۇ، سۈيى يوق،
ئۇ نە بولدى، باللار؟
قاتار-قاتار قارا چىم،
ئۇ نە بولدى، باللار؟
ئۆي كەينىدە قوش تېرەك،
ئۇ نە بولدى، باللار؟

جاۋابى:

قوش كاتەكتە قوش چىراغ،
كۆز دېگىنى ئەمەسمۇ؟
ئۆي ئۈستىدە سېرىق ياي،
قاش دېگىنى ئەمەسمۇ؟
تۈپتۈز يەردە قوش ئۇۋا،
بۇرۇن دېگەن ئەمەسمۇ؟
كۆلى بارۇ، سۈيى يوق،
ئېغىز دېگەن ئەمەسمۇ؟
قاتار-قاتار قارا چىم،
چاچ دېگىنى ئەمەسمۇ؟
ئۆي كەينىدە قوش تېرەك،
چاچ ئۆرۈمى ئەمەسمۇ؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

باللار تېشىماقلىرى

101

ئاق كىگىز، ئاپپاق كىگىز،
لەيلەپ يۈرەر ئۈستۈڭدە.
پۇت - قولى يوق، جېنى يوق،
ئېيتىڭلارچۇ بۇ نېمە؟

102

ئاق كېمە، ئاپپاق كېمە،
سۇدا ئۈزەر بۇ كېمە.
سېرىق تۇمشۇق، كەڭ تاپان،
ئېيتىڭلارچۇ بۇ نېمە؟

103

ئاڭغا بىردىن قارىسىڭىز: ئاپپاق بىپايان،
سەپسالسىڭىز ئۇزۇن كەتكەن بىر دەريا ئاققان.
بىراق، ئۇندا كۆرۈنمەيدۇ قاتنىغان قېيىق،
سۇ ئىچىدە ھەرگىزمۇ ئۈزۈمەيدۇ بېلىق؟

104

ئاققان سۇدەك توختىماس
كېتىۋېرەر نىشانغا.
تارازىسى ئۆمۈرنىڭ
بەك قىممەتلىك ئىنسانغا.
گەر بىلمىسەڭ قەدرىنى
قالسىن چوڭ يۇشايماڭغا؟

105

ئانىسى تۆۋەن، بالىسى ئۈستۈن.

96

مېتىرلاپ ئېلىنماس، پۇۋلەپ سېتىلماس،
ھەركىمدە بىردىن ئارتۇق بولماس،
ئۆزىنىڭكىنى بىراۋغا تارتۇق قىلماس،
ئىسمى بولسىمۇ، جىسمى بولماس،
كۆزگە كۆرۈنمەس، قولغا تۇتۇلماس،
پايدىدىن خالىي ئەمەس، يوقتىن تېپىلماس،
شالنىڭ پاخلىقى ئەمەس،
ئۆچكىنىڭ ساقلىقى ئەمەس؟

97

بىراقنىڭ ئۇ يېقىدا،
يېقىننىڭ بۇ يېقىدا،
كۆرۈنمەس كۆزگە،
ئارام بەرمەس بىزگە؟

98

بىرىنى سۆيۈرسە،
بىرىنى كۆيۈرسە؟

99

ئۆزى بالدىن شېرىن،
يېڭىلى بولمايدۇ؟

100

ئوت ئەمەس، كۆيۈرەر،
پىچاق ئەمەس، ئۆلتۈرەر؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈمۈ، چوقۇم تاپالايسىز...

باللار تېشماقلىرى

112

ئاسمانغا تاياق ئاتسام،
يەرگە قان چاچرايدۇ؟

113

ئايشىگۈلدە بىرى بار،
خۇرشىدەمدە يوق.
ئابلىكىمدە بىرى بار،
ئەرشىدىدە يوق؟

114

ئايپاق يۇمىلاق بىر كوزا،
ئىچىدە ئىككى خىل دورا؟

115

ئاق ساندۇقۇم ئېچىلدى،
ئىچىدىن يىپەك شېشىلدى؟

116

ئاسماندا ئۇچۇپ يۈرگەن ئالتە تورغاي،
ئۆمۈرۋايەت كۆكتە قونار، يەرگە قونماي؟

117

ئانىسى ئەگرى - توقاي،
بالىسى قىل يورغا؟

106

ئالا چاپان كىيۋالغان،
ئۇزۇن قۇيرۇق باتۇرۇم.
«تو - كو - توك، ياپىرىم» دەپ،
يەرنى تەشكەن باتۇرۇم؟

107

ئاق ئېتىم ئاسماندىن چۈشەر،
ئوت - چۆپنى يېمەس،
ئوت - چۆپ ئۇنى يەر؟

108

ئانىسى بىر، بالىسى مەن؟

109

ئاش ئىچمەيدۇ مۈشۈكۈم،
سۇ ئىچمەيدۇ مۈشۈكۈم.
تاۋار - دۇردۇن ئۈستىدە
يورغىلايدۇ مۈشۈكۈم؟

110

ئاش، ئاشنىڭ ئىچىدە تاش
تاشنىڭ ئىچىدە يەنە ئاش؟

111

ئاخشىمى كېلەر لەك - لەك،
ئەتىسى كېتەر سەك - سەك.

كىچىك دوست تايپالا مىسىز؟

باللار تېشماقلىرى

125

ئاغزىدىن ئىچىدۇ، بۇرنىدىن چىقىرىدۇ؟

126

ئاغزىدا نەچچە يۈز چىشى،
بىرنى ئىككى قىلماق ئىشى؟

127

ئاي بىلەن كۈنى،
ماي بىلەن ئۇنى،
نېمە ئايرىپتۇ،
تېپىڭلارچۇ قېنى؟

128

ئاتا ھەم ئانىسىدا
سەللە بىلەن ساقال بار.
يېڭى تۇغقان بالىسىدا
سەللە يوقتۇر، ساقال بار.

129

ئاچا، ئاچىنىڭ ئۈستىدە قاچا،
قاچىنىڭ ئۈستىدە چاپچا،
چاپچىنىڭ ئۈستىدە ھام - ھام،
ھام - ھامنىڭ ئۈستىدە لىپ - لىپ،
لىپ - لىپنىڭ ئۈستىدە شىۋاق،
شىۋاقنىڭ ئۈستىدە قىياق،
قىياقنىڭ ئۈستىدە چۆچەك،
ئېيتىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

118

ئانىسى ئۇزۇنغا ياتىدۇ،
بالىسى توغرىسىغا؟

119

ئانىسى تىنچ تۇرىدۇ،
بالىسى يۇمىلايدۇ؟

120

ئالتۇن مۇڭگۈزلۈك تېكىچەك
ئايدا سۇ ئىچەر.
كۈمۈش مۇڭگۈزلۈك تېكىچەك
كۈندە سۇ ئىچەر؟

121

ئاق يەردە قازان قاينايدۇ؟

122

ئاق يەردە بالا ياغاچ؟

123

ئاق ئېتىم ئاسمانغا باقار؟

124

ئاكىسى ئۈكسىنى قوغلاپ يېتەلمەيدۇ؟

باللار تېشماقلىرى

136

ئالا تونۇمنىڭ يامقى بار،
تەكچى يوق؟

137

ئاغزى بار،
جېنى يوق.
قۇيرۇقى بار،
يۇڭى يوق.
يۈگۈرىدۇ ئاق يەردە،
قالدۇرىدۇ قارا ئىز.
قوش تىلىدىن،
تۆكۈلىدۇ سۆز؟

138

ئاق يەرگە قارا پۇرچاق چېچىپتۇ؟

139

ئاق داستىخان سېلىۋالدىم،
ئالەم ئىچى ئاقاردى؟

140

كۈندۈزى يانار،
كېچىسى ئۆچەر.

130

ئاينى يوق يۈرىدۇ،
سلىق - سلىق كۈلىدۇ؟

131

ئانىسى شالدىر شاپ،
بالىسى شىلدىر شېكەر؟

132

ئانىسىدىن بالىسى يۈگۈرۈك؟

133

ئالدى يامغۇر، كەينى قار؟

134

ئالتۇن قوچقار مۇڭگۈزى،
بۇغا - مارال تېرىسى؟

135

ئالېشىش تونى بار،
قانغا تولغان قورسىقى.
قايقارادۇر بالىلىرى،
شۇنچە نۇرغۇن سانقى؟

كىچىك دوست تايپالامسىز؟

باللار تېشماقلىرى

147

ئانقا مېنمەس،
ياياق يۈرمەس،
بۇرنى بىر،
قۇلقى كىر؟

148

ئاتتىن ئېگىز،
ئىتتىن پەس؟

149

ئاق چېچەك قىسقان ئانىسى،
بالىسىنى بالغا ئوراپ ئولتۇرىدۇ قارىسى؟

150

ئاخشام كېتەر لەگلەك،
ئەتىگەن كېلەر سەكسەك.
ئۇ نېمە؟

151

ئاختارمىدا قارا ئارغامچا.
ئۇ نېمە؟

141

ئاسمانغا چىقسا ياللىدە،
يەرگە چۈشەر تاقىدە؟

142

ئاتسام چالما ئاسمانغا،
قىزىل مۆلدۈر تۆكۈلدى؟

143

ئاستىمۇ تاغ، ئۈستىمۇ تاغ،
ئوتتۇرىسى مەخمەل ئېدىر؟

144

ئاخشىمى كېلەر ئەگلەك،
كۈندۈزى كېتەر لەگلەك؟

145

ئاخشىمى كېتەر، ئەتىسى كېلەر؟

146

ئاتىسى ياتار توغرا،
ئاپىسى يورغا.
قىزى ئۈسسۈلچى،
ئوغلى ئويۇنچى؟

156

ئايىغى يوق يۇرىدۇ،
ئۆزى يىراقتىن كېلىدۇ.
ئاغزى يوق سۆزلەيدۇ،
ساڭا سالام بېرىدۇ؟

157

ئاجايىپ بىر جانىۋار بار،
تولا ئۆيدىن تېپىلار.
تېپىپ قويسا چىرقىراپ،
ئىككى پۇتى پىرقىراپ.
يېقىن قىلار يىراقنى،
بىلمەس ئاغرىق - سىلاقنى.
بىر ئادەمگە باب نېمە،
تېپىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

158

ئاجايىپ بىر جانىۋار،
تاشتىن قانتىق تونى بار.
دەسسەپ ئۆتسە تىراكتور،
پىسەنت قىلماي جىم تۇرار؟

159

ئەۋرىگەي، سەۋرىگەي،
ھەرگىز ئۆيگە كىرمىگەي؟

160

ئەلنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئىزا تارتماي سىيدۇ؟

152

ئاق داستىخان ئۈستىدە،
قارا مېھمان ئوينايدۇ.
تۇمشۇقىدا گۈل چېكىپ،
ئۇن چىقارماي سايىدايدۇ؟

153

ئايلىنىدۇ - ئايلىنىدۇ ئۆز ئوقىدا،
ئايلانغىنى سىزىلمەيدۇ ھېچ ۋاقتتا.

154

ئاشلىق، ئوت - چۆپ يېمەستىن
ئىشلەپ كېتەر كارامەت.
ئۇنىڭ بىلەن دېھقانلار
كۆپلەپ ئالۇر دارامەت؟

155

ئاق كىرىستال چاپىنى
نېپىز پاڭچۇ كۆڭلىكى.
لەڭپۇڭ قورساق، دومىلاق،
سېرىق ياغدەك يۈرىكى.
باردۇر ئۇنىڭ بەدەنگە
بىر پاقىلانچە قۇۋۋىتى.

بالىلار تېشىماقلىرى

166

ئەلھۇ كۆكرەر،
يەرھۇ كۆكرەر.
گەر بولمىسا ئۇ،
ھاياتلىق تۈگەر.
دېھقان تاغلار،
سائەت دەپ بىلەر؟

167

ئەتىگەندە تۆت پۇتلۇق،
چۈشتە ئىككى پۇتلۇق.
كەچتە ئۈچ پۇتلۇق؟

168

ئەتىيازدا ياشىردۇ،
كۈزدە تاشلىنىدۇ؟

169

ئەتىگەندە كېتىپ، ئاخشىمى كېلىدۇ،
ھېسابىنى ھېچكىم ئالالماس؟

170

بارچە قۇشلار ئىچىدە،
ئىسمى بەكمۇ قاملاشقان.
دەل - دەرەخنى داۋالاپ،
تىنىم تاپماس ھېچقاچان؟

161

ئەتىگەندە قويۇپ ئىككى ئاچا يولغا ماڭدۇ؟

162

ئەسلى ئۆزى سۇ ئۇنىڭ،
قىشتا سۇ دەپ ئاتالماس.
سۇغا سالساڭ لەبلەيدۇ،
لېكىن يازدا ياشالماس؟

163

ئەسلى ئۆزى سۇ بولسىمۇ،
لېكىن كۆكتە ئوينايدۇ.
يازدا يامغۇر، قىشتا قار بوپ،
يەر يۈزىنى بۇلغايدۇ؟

164

ئەللىك - ئاتمىش ئەسكىرىم،
پەن ئۆيۈمگە سولاقلق.
ئېچىپ كىرسەم ئىشكىنى،
بېشى قارا بوياقلق؟

165

ئەجەب يوغان بىر ئۆكۈز،
ماڭلىيىدا بىرلا كۆز.
پۇشۇلدايدۇ، مۆرەيدۇ،
مەن كەلدىم دەپ توۋلايدۇ.
بوغۇم - بوغۇم قۇيرۇقى،
نەچچە يەردە ئۇلىقى.
كېچە - كۈندۈز، قىش ۋە ياز،
ماڭدۇ ئۇ بەكمۇ ساز؟

175

بىر قۇشۇم بار دان يېمەيدۇ،
چايناپ بەرسەم نان يېمەيدۇ؟

176

بۇرندا بار يىڭىسى،
يۈزىدە بار تۈگمىسى.
تەگسە يىڭنە تۈگمىگە
قىزىپ كېتەر نەغمىسى؟

177

بىر پادىشاھ بار ئىكەن، تۆت كۆزى بار،
ھەر كۆزىگە قارايدىغان تۆت ۋەزىرى بار.
تۆت قوماندان ئاشق ئىكەن تۆت قىزىغا
ئوتتۇز ئالتە نۆكەرلىرى جەڭگە تەييار؟

178

بىر قۇشۇم بار، بۇ ئۆيىنى ماكان ئەتكەن،
قىز - ئوغۇللار ئۇنىڭ ئۈچۈن خىزمەت ئەتكەن.
قولغا قەلەم ئالماي خەت يازىدۇ،
كېلىپ تۇرار تۈرلۈك ھەرپ ھەربىر چەتتىن؟

179

بىر ئۆيدە يىگىرمىلا ئادەم تۇرار،
ھەممىسىدىن ئىپار ئەمەس، زەھەر چىقار.
كىمكى ئۇنى دوست تۇتۇشنى ئادەت قىلسا،
ھامان بىر كۈن بىر بالاغا ئۇچرىتار؟

171

بەزىسى تايلاق،
بەزىسى قاپاق.
نۇر چاچسا ئايپاق،
يۈرىدۇ ھەر ياق؟

172

بۇلبۇلدىن يوغان،
تۆمۈر ئۈستىخان،
ئىچىدە ئۇچلا،
يۈرىكى تۇرغان.
بۇراپلا قويساڭ،
شوخ سايىراپ تۇرغان؟

173

بۈگۈن تۇرسا كۆكرىپ،
ئەتە تۇرار سارغىيىپ.
تەمى ئۇنىڭ ناۋاتتەك،
قالار ئاغزىڭدا ئېرىپ.

174

بىر نەرسەم بار، جېنى بارۇ، ئېگىز ئۇچماس،
ماڭغان چاغدا پۇتلىرى يەرگە تەگمەس.
يەر بىلەن ئاسمانغىچە ئوت يانسىمۇ،
تىرناقچىلىك ھېچبىر يېرى ئوتتا كۆيمەس؟

باللار تېپىشماقلىرى

184

بىر مۈشۈك بار، جېنى يوق،
بىراق ئۆيىنى باقدۇ.
قايتىپ كېلىپ ئىگىسى،
تۆمۈر قوزۇق قاقىدۇ.
قوزۇقىمۇ خاس ئۇنىڭ،
ئۆزىگىلا ماس ئۇنىڭ،
تاپقىن ئۇنى تېزلىكتە،
رولى چوڭدۇر راست ئۇنىڭ؟

185

بېلى دائىم باغلاقلق،
تەييار تۇرار خىزمەتكە.
پاكىزلىقنى ياقتۇرار،
ئەجەبمۇ ئوچ ئەخلەتكە؟

186

بېسىپ قويساڭ چىرقىرار؟
تېپىپ قويساڭ غىرقىرار؟

187

بىر ھويلىدا ئىككى ئۆيلۈك كىشى،
بىرىدە ئاز، بىرىدە كۆپ كىشى.
بىرى ئۆتۈپ، بىرىپ - كېلىپ،
ھېساب - كىتاب قىلماس نېسى؟

180

بىرىنىڭ بىر ئوغلى، بىر قىزى بار،
بىلىدۇ ئىككىسىنى دۇنيا يۈزى.
يوقلايدۇ ئوغلى كۈنى، قىزى تۈنى،
يۈرگەندە بىلىنمەيدۇ باسقان ئىزى؟

181

بىر سانداۇققا قامالغان سانسىز جانئوار،
ھەربىرىنىڭ بېشىدا ئوخشاش مەڭ بار.
سۈركەپ قويسا يان تەرەپكە بېشىنى،
«ۋاژىدە» قىپ ئۇ جانئوار ئوت بوپ يانار؟

182

بىر نەرسەم بار، ساندۇق ئوخشاش تۇرار ئۆزى،
ئادەملەرگە ئاڭلىنىدۇ ئېيتقان سۆزى.
تاۋۇشى ئېنىق بولۇپ چىققان بىلەن،
كۆرۈنمەيدۇ باش - ئايىغى، ئىككى كۆزى؟

183

بىر كىتابىم بار،
كۈندە ئوقۇيمەن،
ئارانلا بىر بەت.
ئىشخاناڭدا بار،
تاپالمىساڭ سەت؟

193

بېشى تارغاق،
قۇيرۇقى ئورغاق؟

194

بىر دوستۇم بار دۈگىلەك،
ئۆزى چاققان يۈگۈرۈك.
بىللە ئويناپ يۈگۈرۈپ،
مەن ھارمەن تەرلەپ.
لېكىن دوستۇم ھارمايدۇ،
زادى ئارام ئالمايدۇ؟

195

بىر ئاجايىپ قۇش ھەممىگە تونۇش،
ھاجەت ئەمەستۇر دەرەخقە قونۇش؟

196

بېشى بارۇ، چېچى يوق، كۆزى بارۇ قېشى يوق،
تېز ماڭىدۇ، پۇتى يوق، سۇ بولسىلا قارنى يوق؟

197

ئاجايىپ ئەلچى بار،
پۇتسىز مېڭىپ كېلىدۇ.
قۇلقىغا سۆزۈڭنى
دېسەڭ ئېلىپ كېتىدۇ؟

188

بىر قۇشۇم بار قېنى يوق،
قانتىنىڭ سانى يوق.
ئادەم بىلەن سۆزلىشەر،
ئەقلى بارۇ، جېنى يوق؟

189

بىر بۇقام بار،
بۇقلارنىڭ پالۋانى،
سۆرەپ ماڭار قىرىق - ئەللىك ھارۋىنى،
سىغار ئاڭا بىر شەھەرنىڭ ئادىمى،
تېپىڭلارچۇ، قانداق نەرسە ئۇ قېنى؟

190

بىر بەرگدە بولىدۇ،
سان - ساناقسىز مېۋىسى.
يېسەڭ شۇنچە لەززەتلىك،
نىمىنى يارار شىرنىسى؟

191

بىر بېشىدا نەيزىسى،
بىر بېشىدا دوپپىسى.
ئىز چۈشۈرسە نەيزىسى،
ئۆچۈرۈپ ماڭار دوپپىسى؟

192

«بىر» دېۋىدىم، ئىككى تاغ تۇرۇشتى،
«ئىككى» دېۋىدىم، يىراق تۇرۇشتى؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

205

بۇ گىلەم، بۇ بىر گىلەم،
قاقاي دېسەم ئېغىر گىلەم؟

206

بۇ تېرەك، زىلۋا تېرەك،
ئادەم ئاڭغا چىقماق كېرەك.
بۇ تېرەككە چىقىشقا،
چۈمۈلدەك ئادەم كېرەك؟

207

بۇقا بويۇنلۇق، چىۋىن قاناتلىق،
تېپىڭ ئۇ نېمە، تۆگە ئاياغلىق؟

208

بېشى يوغان قاپاقتەك،
پۇتى ئىنچىكە ساپاقتەك.
ئۈچىيى قورسىقىنىڭ تېشىدا،
قۇلقى پۇتىنىڭ ئۈچىدا؟

209

بېلى باغلاقلق،
تۈلكە تۇماقلق؟

210

بېلىق سىرتلىق، ئىككى باغرىلىق،
ئالتە پۇتى بار، ئۆچكە مۇڭگۈزلۈك؟

198

باغقا كىردىم، چىقاي دېسەم شوتتا يوق،
گۈلنى ئۈزدۈم، ئۈزگەن يەرنىڭ ئىزى يوق؟

199

باغدا بولايمان،
سۇدا سۇلايمان،
كۆلدە كۇلايمان؟

200

باينىڭ بالىسى تۈلكە تۇماقلق؟

201

باقسام - باقسام مۇڭگۈزى چىقمايدۇ؟

202

بالىسى ئانىسىنى ئۇردۇ؟

203

باغلىۋالغان ئالا شايى،
ئۆزى تاغنىڭ پادىشاھى؟

204

بوۋاي كەلدى پالتىسىز،
كۆرۈك سالىدى تاختىسىز؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈمۈ، چوقۇم تاپالايسىز...

بالىلار تېپىشماقلىرى

218

بىر ئات كۆردۈم جېنى يوق،
تومۇرىدا قېنى يوق؟
قاپ بېلىدە قۇيرۇقى،
قۇلقى ھەم بېشى يوق.
قۇچىقىدا بۇ ئاتنىڭ،
بوۋاقى ياتار بۇدرۇق؟

219

بۇرۇن ئىدىم گۈل - غۇنچە،
كېيىن بولدۇم بىكارچە؟

220

بىر ياغاچتا قىرىق پۇتاق،
قىرىق پۇتاقتا قىرىق ئۇۋا.
قىرىق ئۇۋىدا قىرىق تۇخۇم،
پىشقاندا سېرىق بولار؟

221

بىر قامچام بار تۇتقىلى بولماس،
بىر ئېشىكىم بار مىنگىلى بولماس؟

222

بىر ئاتىسى، بىر ئانىسى،
نەچچە مىڭلاپ بالىسى؟

211

بىلىم - بىلىم بىلىمات، بېلى سۇنۇق تورۇق ئات،
تاغقا چىقسا تېپىلماس، مۇزدا ماڭسا ئويۇلماس؟

212

بېشىدىن باسقان، كىندىكىدىن ئاسقان؟

213

بېشى سوزۇنچاق، بەللىرى ئۇلاق،
پۇتىنىڭ ئۇچىدا ساماندىك قۇلاق.
قانچە ئويناقتا ساڭ ياڭرىتار قوشاق؟

214

بېشىدا تۈلكە تۇماق

215

بىر ئانىدىن يۈز بالا،
يۈزىلىسى بوز بالا؟

216

بىر دەرەختە ئون ئىككى شاخ،
ھەر شاختا ئوتتۇز يوپۇرماق.
يوپۇرماقلارنىڭ بىر تەرىپى قارا، بىر تەرىپى ئاق؟

217

بىر پىيالىدە ئىككى خىل رەڭ،
ئوتنى كۆرسە قاتىدۇ، دەڭ؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

229

بىرى چېچىپ،
بىرى ئىچسە،
بىرى ئۆسەر؟

230

بىز، بىز، بىز، بىز ئىدۇق،
بىز ئون ئىككى قىز ئىدۇق.
بىر گۈمبەزگە يىغىلدۇق،
تاڭ ئالدىدا تارالدۇق؟

231

بىز مۇشۇنداق كۆپ ئىدۇق،
ئوتتۇز ئىككى دوست ئىدۇق.
ئىككى تاغقا تىزىلدۇق،
بىر - بىرلەپ ئۇزۇلدۇق؟

232

بىرى تۇرار ئۇ چەتتە،
بىرى تۇرار بۇ چەتتە.
ئاۋاز چىقسا قەيەردە،
ئاڭلاپ تۇرار دىققەتتە؟

233

بىرى تۇرار ئۇ چەتتە،
بىرى تۇرار بۇ چەتتە.
ئاۋاز چىقسا قەيەردە،
ئاڭلاپ تۇرار دىققەتتە؟

223

بىر تال ئارغامچام بار،
يىغسام - يىغسام تۈگمەس؟

224

بىر دۆۋىدە يەتتە تۆشۈك؟

225

بىر ئۆيگە كىرسەم،
قارساممۇ قارايدۇ، قارىمىساممۇ قارايدۇ؟

226

بىر قارسام مۇشۇكتەك،
سېنىچىلىسام مۇشۇمدەك،
تۆمۈر تىكەن توننى كىيىپ،
ئۆمىلەپ يۈرگەن كىشىدەك؟

227

بىر گۈمبەزنىڭ ئىچىدە مىڭ گۈمبەز؟

228

ۋىڭ - ۋىڭ قىلار باتۇرۇم،
گىڭ - گىڭ قىلار باتۇرۇم.
شاپىلاق شەھىرىگە بېرىپ،
شېھىت بولغان باتۇرۇم؟

سىزىز بەك ئەقىللىق جۈمۈ، چوقۇم تاپالايسىز...

بالىلار تېپىشماقلىرى

241

بىر رەنا، ئون ئىككى دەنا، ئوتتۇز ئانا،
يىگىرمە تۆت پانا؟

242

بىر سارىيىم بار،
ئىچىدە لىققىدە بايۋەچچىلەر تىزىقلىق؟

243

بىر تېرەكنىڭ بېشىدا بەش شاخ،
ھەر شاخنىڭ ئىچىدە بىردىن تۇخۇم؟

244

بىر تۈپ دەرەخ،
دەرەخ ئۈستىدە بىر مەيدان،
مەيدان ئىچىدە سانسىز ئۆي،
ئۆينىڭ ھەربىرىدە بىردىن ئادەم؟

245

بىر نەرسەم بار بىلىمگەننى بىلدۈردۇ،
ئىچىنى ئېچىپ باقساڭ كۈلدۈردۇ؟

246

بىر پارچىسى سول ياقتا،
بىر پارچىسى ئوڭ ياقتا.
بىر - بىرسىنى كۆرەلمەي،
ئۆتۈپ كېتەر شۇنداقلا؟

234

بىر قارا ئارغامچام بار،
بۇ تاغدىن ئۇ تاغقا يېتىدۇ؟

235

بىر ئاندىن جىق بالا،
ھەممىسى قىزىل ئالا؟

236

بىر قازاخۇنۇم بار، سەپەر قىلسا كەينىدىن
تەسۋى تارتىدۇ؟

237

بىر قامچام بار، تۇتقىلى بولمايدۇ؟

238

بىر قاپ، قاپ ئىچىدە ئۇن،
ئۇن ئىچىدە تۇۋرۇك؟

239

بىر موزىيىم بار،
بويۇنچىقىنى سۆرەپ يۈرىدۇ؟

240

بىر ئۆيگە كىرسەم، تاز قىز ئولتۇرىدۇ؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېشىماقلىرى

253

مەن ماڭغاندا ماڭمايدۇ،
ماڭمىساممۇ ماڭمايدۇ.
ئۇ بولغاچقا، ھېچكىشى
مەنزىلىدىن قالمايدۇ.

254

پۇتى يوق قاچىدۇ، قاننى يوق ئۇچىدۇ؟

255

پۇتى يەرگە تەگمەس، بېشى ئاسمانغا،
پۇتى ئالتە، بېشى ئىككى، قۇيرۇقى بىر؟

256

پۇتى يوق ماڭىدۇ، تىلى يوق سۆزلەيدۇ.

257

پۇتى ئۇنىڭ ئاچىدەك،
تۇمشۇقىدۇر قاچىدەك.
بېشىدا بار چېچىكى،
بويىندا ھەم لىپچىكى؟

258

پىل - پىل قىلار چېچىكىم،
جىمىرلايدۇ چېچىكىم،
كۈندۈزى ئۇخلىۋېلىپ،
كېچىسى ئويناپ چېچىكىم؟

247

بىر يىلىنىم بار ئىككى باشلىق؟

248

بىر كۈچۈكۈم بار ئىدى، جېنى يوق،
ئۆيگە ئادەم كىرگۈزمەيدۇ.

249

پاكار - پاكار بويى بار،
يەتتە قەۋەت تونى بار؟

250

پاكار ئاسماندىن قار ياغار؟

251

پەتنۇسى بار، نېنى يوق،
ناخشا ئېيتار، جېنى يوق؟
سىز ئۇنىڭغا غوجاين؟

252

پىلىكى يوق، يېغى يوق،
بېرىدۇ راسا يورۇق.
ئۇزاق جايدىن سىم بىلەن
ئاڭا كېلىدۇ ئوزۇق؟

264

تىك - تاك، تىك - تاك قىلىدۇ،
شاپىلاق يېسە كۈلىدۇ.
تىنىم تاپماي تاختىدا،
ئۇياق - بۇياق يۈرىدۇ؟

265

توخۇچىلىك جۇغى يوق،
بىر نەرسە بار جېنى يوق،
تىنىم تاپماس شەيتاندەك،
مۇز ئۈستىدە قىشى كۈنى.
تونۇشمىغان كىشىلەر،
بىلمەي تۇتۇپ خۇيىنى،
تەگسە ئەگەر چىشىغا،
سۇندۇرىدۇ پۇتىنى.
بىلىۋالسا خۇيىنى،
مۇلايمىراق قوزىدىن،
نەگە دېسە چاپىدۇ،
ئايرىلماستىن پۇتىدىن؟

266

تويغانسىرى ئۆرلەيدۇ،
ئاچ قالغاندا پەسلەيدۇ؟

267

تۆت پۇتلۇق بىر خىزمەتكار،
بويى ئادەمدىن پاكار،
پۇتى تۇرۇپ ماڭمايدۇ،
ئۆزى قىمىر قىلمايدۇ.
دۈمبىسى تۈز ئەينەكتەك،
بۇرچەكلىرى جەينەكتەك؟

259

پىشۇرۇپ يېسەڭ ئاش بولىدۇ،
پىشۇرمىساڭ قۇش بولىدۇ؟

260

تۈپتۈز كەتكەن كوچىدا،
ئۆيلەر ئۇدۇل تۇرىدۇ.
بىر ماشىنا ئۆتسىلا،
ئىككىسى بىر رەت بولىدۇ؟

261

تېنى يەرگە كۆمۈلگەن،
تۇتاشتۇرۇپ بۇلاققا.
تولغاپ قويسا بېشىنى،
تۈكۈرىدۇ يىراققا؟

262

تېشى قارا تۆتقۇلاق،
قورسىقىدۇر بىر بۇلاق.
ئىشتىھانى ئاچىدۇ،
ئۇنىڭدىن چىققان خۇش پۇراق؟

263

تىرىشچانغا بەك ئامراق؟
ھۇرۇنلاردىن بەك يىراق.
دۇلدۇل قىلىپ مىنىڭىز،
پەرۋاز قىلىپ ئۇچىسىز.
يۇلتۇزلارغا كۆچىسىز؟

كىچىك دوست تاپالايسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

273

تاقۇر - تۇقۇر، تاقۇچاق،
ئىچىدىكى پاقىرچاق.
ئىككى تۇلۇم ئوزۇقى،
كۆتىدىكى قوزۇقى؟

274

تاغدىن ئېگىز، شىۋاقتىن پەس؟

275

تاياق، تاياق ئۈستىدە ئاياق (قاچا مەنسىدە)،
ئاياق ئۈستىدە ماياق؟

276

تام سالماي ئۆگزە ياپتىم؟

277

تام تۆپىسىدە يېرىم كۆمەچ؟

278

تارتسا بىر پۇك كەلمەيدۇ،
ساتسا پۇلغا ئالمايدۇ.
دۇنيادا قىممەت؟

279

تاشتىن قاتتىق، ناۋاتتىن تاتلىق؟

268

تۆمۈر تۇمشۇقلۇق،
رېزىنكى قورساقلىق،
سولىياۋ قاپلاقلق،
ياندا ساقلانقلق؟

269

تۈنگە ئامراق، كۈنگە ئۆچ،
ئۇچالمايدۇ كۈندۈزى.
ئەسلىتىدۇ مۈشۈكنى،
پال - پال قىلغان چوڭ كۆزى؟

270

تالا - تالا بالاچاق،
ئۆزى بەكمۇ يۇمىلاق.
بەدەن تاۋلاش ئىشىدا،
ئەھمىيەتلىك ئويۇنچاق؟

271

تاتلىق غىزا ئەمەس ئۇ،
لېكىن مۇھىم تاماقتىن.
ئاجراتمايدۇ كىشىلەر،
ئۇنى ھەرگىز ھاياتتىن؟

272

تاغدىن تاغقا سەكرەيدۇ،
قار ئۈستىدە بىر كېمە.
يازدا ئۇخلاپ ياتىدۇ،
تېپىڭلارچۇ، ئۇ نېمە؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

286

تۆت ئاي، يىگىرمە تۆت يۇلتۇز
(ئاتنىڭ تاقىسى ۋە تاقىغا قاققان مىخ)
تۆت پۇتلۇق، بىزنىڭ يۇرتلۇق؟

287

تۆت تام ئىچىدە يۈز تال چەنزە؟

288

تۆت چاسا ئۆزى، ئايپاقتۇر يۈزى،
يوقتۇر ھېچ كۆزى، شېرىندۇر سۆزى؟

289

تۆت ئاياغلىق،
تۆمۈر تۇياقلىق.
تۆت پۇتى بار، جېنى يوق،
كىرمەيدىغان ئۆيى يوق؟

290

تۆت قەلەندەر بىر كۆلچەككە سېيدۇ؟

291

تۆت قۇلاق، ئالتە پاچاق،
ئىككى كاللا، بىر قۇيرۇق؟

280

تەپتىم، دەرەخكە چىقتىم.

281

تەپسەم تەۋرىمەس،
كۆمسەم كۆمۈلمەس؟

282

تەڭ، تەڭ، تەڭ كىگىز،
ئوتتۇرسى بەك ئېگىز؟

283

تەڭ تۇغۇلۇپ، تەڭ ئۆسكەن ئىككى قوشنا،
بىر - بىرنى كۆرەلمەيدۇ، بۇلار ئەسلا؟

284

تونۇر بېشىدا كۆك ئۆچكە؟

285

تولۇن ئايدەك يۈزى بار،
بىر تال يوغان كۆزى بار.
قۇلقى گەپ ئاڭلىماس،
ئەمما ئىشقا چارچىماس؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

299

كۆكتە تۈگمەن تاش تۇرىدۇ،
قارساڭ كۆزۈڭنى قاماشتۇرىدۇ؟

300

تاغ ئۈستىدە تۇرۇپ پۈركۈسە،
ئاغزىدىن چىققان ھور ئالەمنى قاپلايدۇ؟

301

تىرىك كېلىپ ئوينىشىپ،
نان سورايدۇ ئۆلۈكتىن.
ئۆلۈك دەرھال «كاپ» قىلىپ،
جان سورايدۇ تىرىكتىن؟

302

تىرىك ئۆلۈك تۇغدۇ،
ئۆلۈك تىرىك تۇغدۇ؟

303

تېشى ئالامەت، ئىچى قىيامەت.

304

تېشى سىرلىق، ئىچى زەھەر؟

305

تېپىشماقۇ تېپىشماق، كاسسىغا يېپىشماق؟

292

تۆت پاچاق، ئارسى بالداق؟

293

تۆت لاپ - لاپ، ئەگرى ساپلاپ،
ئىككى دىڭ - دىڭ، بىر شىپ - شىپ؟

294

تۇغۇلغاندا يېپىشماق؟

295

تۇتسا تاش، ياقسا ئوتۇن؟

296

تۈۋى يىغىلغان،
بېشى چېچىلغان؟

297

تۈكۈرىدۇ بېلى مايماق،
تۈكۈرۈكى كېتەر ئۇزاق؟

298

تۈۋى بىر تال، ئۇچى مىڭ تال؟

باللار تېپشماقلىرى

306

ئاق دېڭىزدا يۈگۈرتسەڭ،
مەزمۇن بېرەر ئوپئوچۇق.
يۈگۈرمەيدۇ غىچىلداپ،
رەڭگى سۇنى ئىچمىسە.
ساڭا يولداش ھەم سىرداش،
ئويلاپ تاپقن بۇ نېمە؟

تېپشماقۇ تېپشماق،
ئات كەينىگە يېپشماق؟

307

312

جېنىمنىڭ جانانىسى،
يۈرىكىمنىڭ سەدىپارسى،
بۇ ئادەمنىڭ ئانىسى،
مېنىڭ ئانامنىڭ قېينئاتىسى؟

تېشى سىرلاقلق، ئىچى مىخلاقلىق؟

308

تەپتىم، تېرەككە مىندىم.
ئۇ نېمە؟

313

جېنى يوق بىر جانئوار ئۇچقاي ھاۋادا،
بولمىغاي ئات - تۆگە، پىلدىن ئۇ ياۋا.
يىغا يىغلايدۇ، ئۇنىڭ يول كۆزى،
سۆز قىلىدۇ، تىلى يوق، باردۇر ئۆزى،
ئول ئاجايىپ ئويىنغايكىم جانى يوق،
خۇش ئاجايىپ كۈلكىسىدۇر ئاغزى يوق؟

309

تېنى بەش، جېنى تۆت،
باردۇر ئۇنىڭ يۈز تىرنىقى،
بۇ ئاجايىپ ئىش ئەمەسمۇ،
بەشى بېرىپ تۆتى قايتقىنى؟

314

چىڭ تۇتسىڭىز ئۇزىرايدۇ،
تۇتمىسىڭىز قىسقىرايدۇ.
كۆزگىمۇ كۆرۈنمەيدۇ.
سېتىۋالغىلى بولمايدۇ.
تۇتمىسىڭىز سىز ئۇنى،
بولار ئىسراپ ئىنتايىن،
چىڭ تۇتسىڭىز بولسىز،
بۇ ئالەمگە غوجايىن.

310

خوپ ياراشقان تاجىسى،
ئېسىل كىمخاب تونى بار.
تاڭ سەھەردە ئاڭلىساڭ،
زەپ چىرايلىق ئۇنى بار؟

311

خىللىرىنىڭ سانى يوق،
شەكلى ئۇنىڭ خۇددى ئوق.

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

باللار تېپشماقلىرى

321

داغقى داستان بىر قۇش بار،
باتۇرلۇقى ئالامەت.
بۆرە، تۈلكە قاچالماس،
چاڭگىلىدىن سالامەت؟

322

دۇنيادا بىر يۈگۈرۈك بار،
بىرلا كۆزى پارلىغان،
مىڭلاپ كىشى،
سانسىز يۈكنى ئارقىسىغا باغلىغان؟

323

دۈپۈر - دۈپۈر ئات كەلدى،
چىقىپ قاراڭ بەگ كەلدى.
كەينىدىن ئۈچ - تۆت كىشى،
قوناق تېرىپ ئەكەلدى؟

324

دۇنيادا بار بىر نەرسە،
قىممەت ئۆزى ئالتۇندىن.
ئۆتۈپ كەتسە كەلمەيدۇ،
ئارقىغا يېنىپ قايتىدىن؟

315

چۆرىسى ياغاچ تاختا،
ئوتتۇرىسى ئاق پاختا؟

316

«سۇ! - چۇ!» دېسەم جېنى يوق،
بوغۇزلىسام قېنى يوق؟

317

چىشلىرى ئۈستۈن تۇرار،
گۆش بەرسە چىشلەپ تۇرار؟

318

چىچىكى يوق مېۋە، تېپىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

319

«چىغىر» دا يوق، «يول» دا بار،
«قۇدۇق» تا يوق، «كۆل» دە بار.
«غۇنچە» دە يوق، «گۈل» دە بار،
تېپىپ كەلگىن «چۆل» دە بار؟

320

دادىسى ئەگرى - دوناي،
بالىسى شېرىن - شېكەر،
ئوغلى ھارامزادە،
قىزى شېرىنزا دە؟

باللار تېشماقلىرى

330

جېنى يوق سۆزلەيدۇ؟

331

جېنى يوق ماغدۇ مەنزىلىسى،
چىقالماي چەمبەرسمان ئايلاڭدىن.
ھەممىز بەكمۇ موھتاج ئۇ نەرسىگە،
كۆپ كۆرگەن، قول ۋە ئۆي، قوللانمىدىن؟

332

جېرىڭ - جېرىڭ،
ئىلدام كېلىڭ.
يىراقىن تۇرۇپ،
سۆزلىشىپ ئېلىڭ؟

333

جېنى ياتسىلا تۇپراقتا،
سەمىرىدۇ بارغانچە.
قېرىغاندا يۈزى تاتۇق،
تاتلىقلىقتا قەنتتىن ئارتۇق؟

334

دەرەخ بېشىدىن تاشلىسا سۇنماس،
كۆۋرۈك ئۈستىدىن تاشلىسا سۇنار؟

335

دۇنيادا نېمە قانتىق؟

325

دۈپدۈڭلەك بىر قۇتا،
ئوتقا سالسام مۇز تۇتار؟

326

دۈمبىسى ئالدىدا، قورسىقى كەينىدە؟

327

دەيسىز ئۇنى نۇر بۇلاق،
ھارارىتى ئوت - يالقۇن.
ھاياتلىققا تايانچى،
كېرىكلىرى نۇر - ئالتۇن.
ئىسسىقلىقتا چېكى يوق،
تېپىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

328

دەريالاردا بولىدۇ،
تۈرلۈك - تۈمەن ئېسىل تاش.
سز بىلەمسىز ئېيتىڭا،
سۇدا بولماس قانداق تاش؟

329

خۇدايىمنىڭ بۇيرۇقى،
دۈمبىسىدە قۇيرۇقى؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

باللار تېشماقلىرى

ئىسسىق بولسا ساپاقتىن،
يەرگە ئېرىپ چۈشۈدۇ؟

342

سۇنى كۆرسە تىنمىسىز،
ھايۋان ئىچىدە تىلىسىز.
ئالتۇن تەڭگە شىرنىلىك،
مېۋە ئىچىدە گۈلىسىز.
ئىككىسىنىڭ قەدىرىنى،
يەپ باقسىڭىز بىلىسىز؟

343

سىرلىغاندەك قىپقىزىلدۇر، بۇرنى ئۇچلۇق،
ئاچچىقى جاللانچە باردۇر، يۈزى قورۇق.
قورسىقىنى يارغان چاغدا كۆرىسىز،
ئىچىدىكى بالىلىرىنىڭ سانى يوق؟

344

سېرىق چاپان كىيگىنى،
گۈل - گىياھتۇر يېمىكى.
تەنگە داۋا پوقى بار،
لېكىن ئۆيى بەكمۇ تار؟

345

سېپى زەھەر، يېشى ئوت،
چىقار ئۇندىن سېسىق دۈت.
ساغلام بەدەن بولالماس،
كىمكى قىلسا ئۇنى دوست؟

336

دۇنيادا نېمە يۈگۈرۈك؟

337

ساندۇقى بار، يېپى بار،
ئۆزى تۇرار جىمغىنا.
بۇراپ قويساڭ جىرىڭلار،
سېنىڭ بىلەن سۆزلىشەر؟

338

سورساڭلار جېنى يوق،
جېنى باردىن تېز ئۇچار؟

339

سومكىدا بار كەپتىرىم،
قاناتلىرى ئەجەب كۆپ.
رەڭگىرى ئوخشاشماس،
توھۇرلىرى قىزىل - كۆك؟

340

سوزۇنچاق ھەم ئىنچىكە،
بىر تال كىچىك تاياقچە.
قارا ئۈچەي ئىچىدە،
ئىشلەيدۇ كۈندۈز - كېچە؟

341

سوغۇق بولسا مەي باغلاپ،
ئەجەب تاتلىق پىشىدۇ.

بالىلار تېپىشماقلىرى

كىچىك دوست تاپالا مىسىز؟

مەنمۇ كۈلۈپ قويىمەن.
سەل نېرىغا كەتسەملا،
قەيەرگىدۇر مۆكسەن؟

346

ساندۇقۇمدا جىق ئوق،
ئەتسى قويىسام بىرى يوق؟

351

سەپپە - سەپپەڭ سېپى بار،
بۇرنى پۇچۇق تىللىق،
كىندىكىگە ئىللىق،
قورسىقىدا لىپمۇلىق،
قىزىل ياقۇت تىزىقلىق؟

347

سەللىك مەزىناخۇنۇم،
ئالا - چىپار قۇشناچىم،
تاپسا ھالال يەپتۇ،
تاپالمىسا ھارام؟

352

سەندە باردۇر، مەندە باردۇر،
ئادەمدە يوق،
ھەر كىشىدە بولسا باردۇر،
ئالەمدە يوق؟

348

ساما سالار سامادا،
ئۆيى بولسا كاماردا.
شەپە بېرىپ يامغۇردىن،
ۋىچىرلىشار ھاۋادام؟

353

سەمىرسە سەكرىشى كۆپ،
ئورۇقلىسا يېتىشى كۆپ؟

349

سۇغا سالساڭ چۆكمەيدۇ،
ئوتقا سالساڭ كۆيەيدۇ.
يەرگە كۆمسەڭ چىرمايدۇ،
تېپىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

354

سېرىق بالام ئىچكىرى،
ساقاللىرى تاشقىرى؟

350

ساڭا توغرا بولساممەن،
پىخدايسەن — كۈلسەن،
ماڭا توغرا بولساڭ سەن،

355

سوقا چۆگۈنۈمنىڭ ئىچى تاتلىق؟

باللار تېپشماقلىرى

«شام»غا بېرىپ ئۈچىنى تاپتىم،
«مىسىر»غا كەلسەم بىرىمۇ يوق.

362

شامال چىقسا ئاسماندا،
ئۇيان - بۇيان ئۇچىدۇ.
ئۈچىنى تۇرغاچ تېشىدا،
تارتسا ئاستا كېلىدۇ.
باللارنىڭ ئامرىقى،
باش ئەتىياز بايرىقى؟

363

شاراقلایدۇ شامالدا،
بىر - بىرىگە ئۇرۇلۇپ.
سۇ ئىچكەندە قايتىدىن،
سەپ تۈزىدۇ تىك بولۇپ؟

364

شامالدىمۇ دولقۇنسىز،
تامدا بىر دەريا بار،
سۈيى قىش كۈنلىرى ئاز،
يازدا كۆپ بولۇر؟

365

شەكلى ھەر خىل، چىشى كۆپ،
ياغاچ بىلەن ئىشى كۆپ.
تېپىڭلارچۇ، ئۇ نېمە،
ئۇنى كۆرگەن كىشى كۆپ؟

356

سوكۇلدايدۇ سوكى يوق،
دوكۇلدايدۇ دوكى يوق،
تېرىسى قېلىن، تۈكى يوق؟

357

سۇغا كىرسە بىر بولار،
سۇدىن چىقسا مىڭ بولار؟

358

سۇدا ئۈزگەندە يايىدايدۇ تېنى،
سۇدىن ئايرىلسا قالمايدۇ جېنى؟

359

سۇغا سالساڭ سۇ بولۇر،
ئوتقا سالساڭ مۇز بولۇر؟

360

سېرىق چاپان كىيگەنلەر،
ھاۋالاردا ئۇچقانلار؟

361

«سەن»دە بىرلا
«مەن»دە بىرلا
ئىستىسەم «ئالەم»دە يوق،

باللار تېپىشماقلىرى

372

قوزغالماي بىر ئورۇندا قاراپ تۇرار،
ئادەمنىڭ ھاجىتىنى ماراپ تۇرار.
قانچىلىك جەبىر كۆرسە سەۋر قىلىپ،
يەنىمۇ كۆپەيمەكنى تەلپ قىلار؟

373

قولغا قوندى جانسىز كەپتەر،
قانات يايدى يېرىم چەمبەر،
ھۇزۇر بەردى ئاققاندا تەر؟

374

قولۇڭدىكى ئون ئۈزۈك،
پاكىز تۇتساڭ بەك سۈزۈك.
كېسەل قىلار بىراق ئۇ،
بولسا مەينەت، كىر، ئۆسۈك.
ئويلاپ تېپىڭ ھەم ئۇنى،
قانداق تۇتقان بەك تۈزۈك؟

375

قولدا تۇتساڭ كۆرۈنمەس،
ئېچىپ ئالساڭ تۈگىمەس.
بارلىق جاھان بايلىقى،
راسەتلەرنىڭ بايلىقى؟

376

قوش ئەينەك، چىنە ئەمەس، تۆمۈر ئەمەس،
بۇزۇلسا ئۇنى تۈزەش مۇمكىن ئەمەس.

366

شېكەر دېسەم تاتلىق ئەمەس،
ئاق تۇز دېسەم ئاچچىق ئەمەس.
قىشتا كۆكتىن چۈشسۇ،
يازدا كۆزگە كۆرۈنمەيدۇ؟

367

شاپىلاقلىسام شاتىراقلايدۇ.

368

شەھىرى بار، ئادىمى يوق،
دېڭىزى بار، سۈيى يوق؟

369

شېخى تۆمۈر، يوپۇرمىقى كۈمۈش،
مېۋىسى ئالتۇن؟

370

شىر - شىر ئېتەر، جىلغىدىن ئۆتەر،
داۋانغا كەلسە ئاستىدىن ئۆتەر؟

371

قامىلىپ بىر سارايفغا ئەسكەر ياتقان،
سىرتقا چىققانلىرى مىلتىق ئاتقان؟

كىچىك دوست ئايلا مىسىز؟

باللار تېشىماقلىرى

بۇراپ قويساڭ نومۇرنى،

يېقىن قىلار يىراقنى.

سۆزلىشىسەن قولۇڭغا ئېلىپ تۆمۈر قۇلاقنى؟

382

قومۇش ئۇچى قىلىتىرىق،

ئۇنى تېپىڭ، دىلىبىرىم،

يىڭنە ئۇچى يالىتىراق،

ئۇنى تېپىڭ، دىلىبىرىم.

سېسىق كۆلدە ئىت يۈرەر،

ئۇنى تېپىڭ، دىلىبىرىم،

تاقۇر - تاقۇر تەختىراۋان،

ئۇنى تېپىڭ، دىلىبىرىم،

ئىچىدىكى مېھرىبان،

ئۇنى تېپىڭ، دىلىبىرىم؟

383

قولۇمدا ئۆسكەن بىر تۈپ گۈلۈم بار،

يامغۇر ياغسا ئېچىلىپ كېتىدۇ؟

384

قول بىلەن تۇتۇپ بولماس،

كۆز بىلەن كۆرۈپ بولماس.

كىچىكىدە دەرەخ لىڭشىتار،

چوڭايغاندا ئۇنى يىقتار؟

ئۆزلۈكىدىن ئېچىلىپ ھەم يېپىلىدۇ،

كۆھەردىن قىممەت نەرسە، ئەرزىان ئەمەس؟

377

قارىغاندا تىكىلىپ كۆزۈڭ تېلىپ قالدۇ،

تارتىپ قويساڭ يىپىنى ھەتتا ئۆچۈپ قالدۇ.

قېنى، كىچىك دوستلىرىم، بۇنى كىم تېز تاپىدۇ؟

378

قاتمۇقات كۆڭلىكى بار،

ئاستىدا بىر تۈگمىسى بار؟

379

قايقارا بىر جانئوار،

ئۆزى كىچىك، ئۇچىدۇ.

يازدا ئويناپ قىشلىقمۇ

ئىسسىق ياققا كۆچىدۇ؟

380

قولى يوق، كەكە تۇتمايدۇ،

ئۆي سېلىشقا ئۇستا ئۇ؟

381

قورسىقىدا نومۇرى،

ئۇزۇن سىمىدۇر تومۇرى،

389

قىسسىۋالغان بېشىغا
يوغانغىنا قىزىلگۈل.
ئۈستىدىكى كېيىمى
كۆرۈنىدۇ خىلمۇخىل.
تاڭ سەھەردە ئويغىنىپ
ناخشا ئېيتىپ چىلىنغان.
بالدۇر قويۇپ كېتىشكە
كىشىلەرنى قىستىغان؟

390

قىشتا ھۆرمەت تاپىدۇ،
يازدا خارلىنىپ ياتىدۇ؟

391

قاتار - قاتار چىت قويدۇم،
جەرەن ئاتنى بوش قويدۇم؟

392

قارا ئىنەك قاراپ تۇرار،
قىزىل ئىنەك يالاپ تۇرار؟

393

قارا غوجىكام ئاتتىن چۈشتى،
بالىلىرى ئولاشتى؟

385

قۇرۇقلۇقتا ھەم سۇدا،
ياشىيالايدۇ ئۆلمەستىن.
كەچ بولغاندا سازلىقتا
ناخشا ئېيتار تىنماستىن؟

386

قېلىنغان بىر كىتاب،
يىل بېشىدا ئېسىلغان.
ئۆتۈپ كەتسە ھەر كۈنى،
بىر ۋارىقى يىرتىلغان.
يىل ئاخىر كەلگەندە،
ھېچنېمىسى قالمىغان؟

387

قېشى قارا، يۈزى ئاق،
ساڭا ياردۇر ھەممە ۋاق.
چاقىتىدۇ دىلىڭدا،
ئۆچمەيدىغان نۇر چىراغ؟

388

قىزىل رەڭلىك بىر قۇتا،
ئىس چىقىرار بۇرىندا.
ئارقىسىدا قوللىرى،
كىرەر يەرنىڭ باغرىغا؟

باللار تېپشماقلىرى

402

قورسقى توق، كۆلەڭگىسى يوق؟

403

قولى يوق، پۇتى يوق، سۈرەت سىزدۇ؟

404

قورسقى سۇ، يۈرىكى ئوت؟

405

قورسقىدا بار، يېنىدا يوق؟

406

قۇرۇق شاخقا قۇرغۇي قونماس؟

407

قۇتا، قۇتا ئىچىدە تۆگە پۇتى؟

408

قۇيرۇقى ئېشىكلىك،
بۇرنى تېشىكلىك

409

قېنى بار، جېنى يوق؟

394

قاراڭغۇ ئۆيدە ئېشەك ھاڭرايدۇ؟

395

قايقارا بىر يۇمىلاق،
گۇۋاھچىسى ئۇزۇن تاياق؟

396

قاپ چۈشتى، قاپلاپ چۈشتى،
قاينىڭ ئاغزى بوغۇلۇپ چۈشتى؟

397

قارا ئاتنى قاڭتۇرۇپ قويدۇم،
قارا جۇۋىنى بۆكتۈرۈپ قويدۇم؟

398

قارا ئۆكۈز يەپ تويمايدۇ،
قۇيرۇقى ئاسمانغا قارايدۇ؟

399

قارا كۈچۈك ئوتنى چىقىرايدۇ،
ئوت ئۇنىڭدىن قورقۇپ چىقىرايدۇ؟

400

قولى يوق، پۇتى يوق،
ئۆزى سۈرەن سالىدۇ؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈمۈ، چوقۇم تاپالايسىز...

بالىلار تېشىماقلىرى

414

كېچىسى يوپۇرۇق،
كۈندۈزى قۇپقۇرۇق؟

415

كېيىملىرى رەڭگارەڭ،
مېڭىشلىرى سۆلەتلىك.
سوقۇشقانى كۆرسىڭىز،
دەيسىز: ئەجەب يۈرەكلىك.
ئۆزىنى شاھتەك تۇتسىمۇ،
يۈرگەن يېرى ئەخلەتلىك؟

416

كېچىلىرى دائىما،
كىرىۋالار ئىچمىگە،
ئاش ئوغرىلاپ قاچقانى،
ئۇچرىتىدۇ زەربىگە؟

417

كېچىك - كېچىك چىرايلىق،
گۈللۈك قەغەز تۈگۈنچە.
ئاجىساڭ چىقار ئىچىدىن،
تانلىق، شېرىن ئۈزۈمچە؟

418

كېچىكىنە سومكىغا،
سالسام مۇھىم سۆزۈمنى.

410

قىزىدا قىزىل خوراز ئولتۇرار؟

411

قىزىل كالا يېتىپ قايتۇ،
قارا كالا كېتىپ قايتۇ؟

412

غىلدىر - غىلدىر غىلدىرلاپ،
بىر جايدىلا ماڭىدۇ.
رەخت ئۈستىگە ئەگرى - تۈز،
نۇرغۇن ئىزلار سالدىمۇ؟

413

كېچىكىنە قۇتدا،
كۆردۈم مەن بىر جانىۋار.
بۇ جانىۋارغا ھەيرانمەن،
جېنى يوققۇ، خۇبى بار،
ئايلىندۇرۇپ بېشىنى،
قاراتساڭمۇ ھەر ياققا.
جاھىللىقى بەك قاتتىق،
قارىۋالار بىر باغقا.
تاغۇ ئاش، چۆل - دېڭىزدا،
سەپەر قىلساڭ كېرەكلىك.
شۇنىڭ بىلەن ئاداشماي،
ماڭالايسەن يۈرەكلىك؟

كېچىك دوست تايپالا مىسىز؟

باللار تېشىماقلىرى

423

كېچە - كۈندۈز تىنمايدۇ،
توختىماستىن سانايدۇ.
ئۆمۈر بويى سانسا،
ئون ئىككىدىن ئاشمايدۇ؟

424

كەل - كەل دېسەم كەلمەيدۇ،
كەلمە دېسەم كېلىدۇ؟

425

كۆك تاغ، ئالتۇن مىخ؟

426

كۆل بويىدا قارا قومۇش؟

427

كۆك ئۆچكەم كېپەك قۇسدۇ؟

428

كۆك مۈشۈك، يېنى تۆشۈك؟

429

كۆمسەم كۆمۈلمەس،
تەپسەم تەۋرىمەس.

بىراق يۇرتقا تېگىپتۇ،
يۇمۇپ ئاچسام كۆزۈمنى؟

419

كۆتۈرۈلۈپ دېڭىزدىن،
كۆككە ئۇچۇپ باردۇ.
كۆكتىن قايتىپ چۈشكەندە،
ھەممە گىياھ قاندىۇ؟

420

كۆكتە پاختا لەيلەيدۇ،
گاھ چۈشىدۇ، ئۆرلەيدۇ.
ئۆز شەكلىنى ئۆزگەرتسە،
ئېتىز - باغلار كۆكلەيدۇ؟

421

كۆز ئېچىپ كۆرەلمەيسىز،
قول سۇنۇپ تۇتالمايسىز.
سىز ئۇنىڭدىن ئايرىلىپ،
بىر مەنۇت ياشالمايسىز؟

422

كۈندۈزى كۈنگە قاراپ،
ئاخشىمى ئايغا باقار،
پەرۋىش قىلىپ ئۆستۈرسەك
مايلىرى سۇدەك ئاقار؟

باللار تېشماقلىرى

ماڭسام ماڭىدۇ،
تۇرسام تۇرىدۇ؟

434

كۈندۈزى كېتەر ئەگلىكىم،
ئاخشىمى كېلەر لەگلىكىم؟

430

كۆڭلىكى ئاق شايە،
بەلبېغى كۆك تاۋار.
بۆكى سېرىق دۇخاۋا،
يۈزى يالپاق، ئۇ نېمە؟

435

كۈندۈزى تورۇك - تورۇك،
كېچىسى بۇلۇك - سۈرۈك؟

431

كۆزۈم يۇمۇقلۇق،
تېنىم ھەرىكەتسىز.
لېكىن كۆرگىنىم،
ھەر خىل ۋە سانسىز؟

436

كۈندۈزى غاچ - غاچ،
كېچىسى قارنى ئاچ؟

432

كۆردۈم يوغان قورساقلىق،
ئاجايىپ جانئوار.
كىندىكىنىڭ سىرتىدا،
چىرايلىق بىر تاجى بار.
سېرىق كىيىم كىيىپتۇ،
يۈرىكىدە ئوت يانار.

437

كۈندۈزى غىچىرلايدۇ،
ئاخشىمى مىدىرلىيالايدۇ؟

438

كۈننى كۆرسە ئۆلىدۇ،
ئاينى كۆرسە كۈلىدۇ؟

433

كۈندۈزى بىكار،
كېچىسى چاكار؟

439

كۈندۈزى ماك - ماك،
كېچىسى تورۇك - تورۇك؟

كىچىك دوست تاپالايسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

445

تۆگە باشلىق،
بىر قۇش بار ئىكەن.
يۈرگۈرسە ئاتنى،
يەتكۈزمىگەن؟

446

كەپتەرچىلىك
بىر قۇش بار ئىكەن،
كەپتەرلەرنى
تۇتۇپ يەر ئىكەن؟

447

ئەركىكى بار،
گۆشلۈك ساقال.
ئورغاچىسى،
سىيدام دۇقال؟

448

بىر ھايۋان بار،
پۇتى قىرىق.
تونۇۋالغىن،
رەڭگى سېرىق؟

449

كۆك يىپ بىلەن باغلاقلق،
يول - يول ئالا سىرلاقلق؟

440

كېچىلىرى قىلار چىر - چىر،
ئوتلاقلىرىغا ئاپەت ئۇ بىر؟

441

كېچىلەردە ئۇچالايدۇ،
چاشقانلارنى تۇتالايدۇ؟

442

دۈگلەك تېنى،
چاپىنى قىزىل.
قوندۇرساڭ قولغا،
ئۇچىدۇ ئېسىل؟

443

بىر قۇش بار ئىكەن،
ماكانى دېڭىز.
بېلىق تۇتىدۇ،
تۇمشۇقى بېگىز؟

444

بىر ھاشارات،
ئۇچۇپ يۈرگەن.
بەزى چاغدا كۆزگە كىرگەن؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

457

كىچىككىنە موزايچىقىم يۇمىلاق سەمىرىدۇ؟

458

كىچىككىنە بويى بار،
خوخا - تىكەن تونى بار؟

459

كىچىككىنە ئىككى مۇڭگۈزى،
چوڭايغاندا يوقىلار ئۆزى.
يىگىرمىگە يەتكەندە،
يەنە چىقار شۇ مۇڭگۈزى؟

460

كىچىككىنە جانئوار غىڭ - غىڭ قىلىدۇ،
ئاخشاملىرى بەدەنى يېغىر قىلىدۇ؟

461

كىچىك كۆلگە سۇ قۇيسام،
مۇز توڭلاپتۇ قىزدۇرسام؟

462

گاھ ئۈستەلدە، گاھ تامدا،
گاھ بىلەكتە، گاھ ياندا.
چىكىلدايدۇ يېقىملىق،
كېرەك ئۇ ھەرقاچاندا؟

450

كىرىدۇ، چىقىدۇ، توختىمايدۇ،
ئوقۇيدۇ غەزەل، توقۇيدۇ غەلۋىر؟

451

كىچىسى ئاغىچا، كۈندۈزى غالچا؟

452

كىچىككىنە پىنناس،
ئالەمنى كېزىپ تىنماس؟

453

كىچىككىنە يۇمىلاق،
ئىچىدە كۆپ قۇمىلاق؟

454

كىچىككىنە ئاق قازنىم،
چىقار ئىككى خىل تامىقىم؟

455

كىچىككىنە ھۇجرام بار،
ئىچىدە لىق سەللىك ئاخۇن؟

456

كىچىككىنە كەكىچىقىم قارا جاڭگالى كېزەر؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېشىماقلىرى

468

گۈلدۈرى بار، يامغۇرى يوق،
قار يېغىپتۇ، سوغۇقى يوق؟

469

گۈل بېسىپتۇ كەشتىچى،
يىڭنە ۋە يېسىز.
تۇتسام ئۇنى ئاۋايلاپ،
يىرتىلدى بەك تېز؟

470

گۈل ئارىسىدا ئاجايىپ سېرىق،
بېشىدا تەخسە، قورسىقىدا تېرىق؟

471

لاپ - لاپ ماڭغان، لاپ ماڭغان،
كەمپۈت بەرسە كاپ سالغان؟

472

لىم سالماي ئۆي ياپتىم؟

473

مېڭىپ - مېڭىپ تىنمايدۇ،
ھېرىشىنىمۇ بىلمەيدۇ.
بارىدىغان جايغا،
زادىلا يېتەلمەيدۇ؟

463

گۈل تېڭىدە - كۆلەڭگىدە ناخشىچى،
سەھەر تۇتۇپ تىڭشاپ كۆرسەڭ،
خۇش ياقىدۇ ناخشىسى؟

464

گىلەمنىڭ رەڭگى ئوخشاش تونلىرى بار،
بەكمۇ ھەيۋەت، قورقۇنچلۇق ئونلىرى بار،
ئۇزۇن بۇرۇت، نەپىس قۇيرۇق، قىسقا قۇلاق،
جاندارغا خەۋپ سالدىغان بىر يېرى بار؟

465

گۈلدىن - گۈلگە قوندۇ،
ئۆزى بەكمۇ تۇراقسىز.
گۈلگە ئوخشاش چېھرىسى،
گۈلدەك دېسە پۇراقسىز؟

466

گۈلدۈرلەيدۇ، پالاقلايدۇ،
دان چوقۇيدۇ، يېمەيدۇ؟

467

گۈمبەز ئوخشاش بىر ئايۋان،
ئىچىدە بار بىر يىلان.
ئۆزى سۇغا چۆكۈكلۈك،
ئاغزىدا ئوت چىشلەكلىك؟

بالىلار تېشىماقلىرى

478

ماڭدۇ، ماڭدۇ، قىردىن ئاشمايدۇ؟

479

مەن بۇ ياقىدىن باراي،
سەن ئۇ ياقىدىن كەل.
قارا جىرانىڭ ئاغزىدا ئۇ چىرايىلى؟

480

مۇزغا قوناق چاچتىم؟

481

مېڭىشى شامال، يېتىشى ئازگال؟

482

مېنىڭ بىر ئالا ئارغامچام بار،
ئۇ تاغدىن بۇ تاغقا يېتىدۇ؟

483

مېڭىپ - مېڭىپ بىر يەرگە بېرىپ،
ئاغزىنى ئېچىپ قالدۇ؟

484

مېڭىپ - مېڭىپ بىر يەرگە بېرىپ،
تامغا تۆلىنىپ قالدۇ؟

474

مېنىڭ تۆمۈر ئايچىقىم،
ئوت - چۆپ بىلەن كارى يوق.
ئىككى پۇتى دومىلاق،
ئايلىنىدۇ يۇمىلاق.
توخناپ قالسا مېڭىشتىن،
تۇرالمىدۇ ئورنىدا.
مىنۋالسام ئۈستىگە،
چىپىپ چىقار كۈچىغا؟

475

ماڭار دېسەڭ پۇتى يوق،
تۇتار دېسەڭ قولى يوق.
ئاڭما مەلۇم ھەممە يەر،
تاپمايدىغان ئۆيى يوق؟

476

مىدىرلىساڭ مىدىرلايدۇ،
گەر توختىساڭ توختايدۇ.
تۇتۇۋالاي دېسەڭمۇ،
ساڭا تۇتۇق بەرمەيدۇ؟

477

مامۇقتەك يۇمشاق،
شېكەردەك ئاپپاق.
قىشتا يەرنى باسدۇ،
يازدا سايغا قاجىدۇ؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

باللار تېپىشماقلىرى

491

ھارۋىدىن ئاق سەللە چۈشتى؟

492

«ھاھ» دېسەم «ھاھ» دەيدۇ،
باللار ھەيران «ياھ» دەيدۇ؟

493

ھەر تۈرلۈك، ئوتتۇرا بويلۇق، ئۇزۇن قۇلاق،
ئۆزىنىڭ ۋەزىپىسى يۈك توشۇماق.
ئايىغى يېرىق ئەمەس، پۈتۈن تۇياق؟

494

ھەر خىل رەڭدە تونى بار،
پۇت - قولى يوق، بۇرنى بار؟

495

ھەممىگە تون تىكىمەن،
ئۆزۈم يالىڭاچ؟

496

ھولۇ - ھولۇ، ھولۇمەت،
ئىچى قىزىل قىيامەت.
ھۆل كىرىپ، قۇرۇق چىقار،
يا، مۇستاپا مۇھەممەد؟

485

مىڭدىن كۆپنۇر چېچكى،
ئىككى تاللا يوپۇرمىقى؟

486

مىڭ قوينى بىر چىۋىقتا ھەيدەيدۇ؟

487

مىڭ تال ئۇچەي،
بىر تال قوۋۇرغا؟

488

مېنىڭدە بار، سەندە يوق،
جېنىمدا بار، تەندە يوق.
ئالەمدە بار، ئايدا يوق،
ئاسماندا بار، يەردە يوق؟

489

نۆۋەتلىشىپ يۈگۈرىدۇ،
بۇ جاھاندا يەتتە ئات؟
بېسىپ ئۆتەر توختىماي،
بولسىمۇ تاغ قاتمۇقات؟

490

ھاپ دەپ تاپالماس،
سودىگەر ساتالماس؟

502

ئوق تەگسە تۆشۈك قالماس،
تىغ تەگسە ئىزى قالماس.
بولقا بىلەن يانچىپ بولماس،
جاندار ئاغا زادى قانماس.

503

ئوتتۇز ئىككى ئاغىنە
بىر كېمىدە ياشايدۇ.
ئىشقا چۈشسە ياندېشىپ،
بىللە كۈرەش باشلايدۇ؟

504

ئوتتا يانماس، سۇدا چۆكمەس؟

505

قۇۋۇرغىسى ئون سەككىز،
بىر بويۇنغا تۇتاشقان؟

506

ئوچاق بېشىدا مۈشۈك ئولتۇرىدۇ؟

507

ئول نېمىدۇر ئادىمىگە
قىش - ياز لازىم ئىمىش.
بېشى بىردۇر، بېلى ئالتە،
قۇيرۇقى تۆت يۈز ئىمىش.

497

ھېچكىم كىرمىگەن جەڭگە،
بىر يالغاچ كىرىپتۇ؟

498

ھىڭگايغانغا دىڭگايغان؟

499

ئوتنى كۆرسە روھلىنار،
دىلى ئوندا زوقلىنار.
نۇر ئىشقىدا سەرسانە،
قانداق جان ئۇ مەردانە؟

500

ئول ئاجايىپ بىرنېمىدۇر،
باردۇر ئۇنىڭ تۆت پۇتى.
يارىشىدۇ ئۇنىڭغا،
سەپ - سەپ تۇرغان بۇرۇتى.
ئەركىلەتسەك بىز ئۇنى،
زېرىكمەستىن ئوينىدۇ.
كېچە - كۈندۈز دېمەستىن،
ئوزۇق - تۈلۈك قوغدايدۇ؟

501

ئون بەش كېچە كۆرسەتسە يورۇق يۈزىنى،
ئون بەش كېچە كۆرسەتمەس سىزگە ئۆزىنى؟

بالىلار تېشىماقلىرى

هاجەت چۈشكەن كىشىگە،
ئەمرىنى تۈتمەي چارە يوق؟

514

ئۇزۇن ئارغامچىنىڭ كۆلەڭگىسى يوق؟

515

ئۇزۇن كەتكەن بىر كېمىر،
تۇڭلۇكى مىجىر - مىجىر.
ئايغىدا گۈل ئېچىلۇر،
بېشى شورتاڭلىق ئېدىر؟

516

ئۇزۇن - ئۇزۇن ئىز كېلىدۇ،
ئۇزۇن بويۇق قىز كېلىدۇ.
قاسراقلارنى پارقىرىتىپ،
ماڭلايلىرىنى يالترىتىپ؟

517

ئۆيىگە قايتمايدىغان
مېھمان كۈندە كېلىدۇ.
تاپقىلى بولمايدىغان،
يېڭىلىق ئېيتىپ بېرىدۇ؟

518

ئۆزى ئورۇپ، ئۆزى تېپەر،
بۇراپ قويساڭ مېڭىپ كېتەر.
بىردەھنىڭ ئىچىدىلا،
كۆز يەتمەس يەرگە يېتەر؟

508

ئۇزۇندىن - ئۇزۇن،
ھاۋاغا تۇزاق؟

509

ئۇزۇن قۇلاق، قىزىل كۆز،
يېرىق كالىپۇك، ئۆزى شاش.
كەينى ئېڭىز، ئالدى پەس،
كىيگەن يۇمشاق ئۈستىباۋاش؟

510

ئۇزۇن قۇيرۇق، چوڭقۇر قۇدۇق،
ئايپاق يەردە قارا ئۇرۇق؟

511

ئۈستىدىن مۆلدۈر ياغار، ئاستىدىن قار؟

512

ئۇ كاختىمغا ئۇرىدۇ،
بۇ كاختىمغا ئۇرىدۇ.
مەن ھېچ گۇناھ قىلمىسام،
مېنى نېمىشقا ئۇرىدۇ؟

513

ئۇ نېمىدۇر جېنى يوق،
بېشىنى كەسسە قېنى يوق.

523

ئۆيى ئانچە چوڭ ئەمەس،
تولغان كۈمۈش، زەر يېپتا.
كۆرۈنمەيدۇ بىر كىممۇ،
ياغراق ئەمما شوخ ناخشا؟

524

ئۆزى دۈگىلەك، تىكىنى بار،
چۈمۈلدىن داد دەيدۇ.
يىلاننى كۆرسە تۈگۈلۈپ،
قۇيرۇقىدىن ھاپ دەيدۇ؟

525

ئۆزى تولغان ئايدەك،
قورساق سالغان بايدەك.
لازا، سىركە، سامساقىن،
گىرىم قويار يۈزىگە،
ئەگەر ئۇلار بولمىسا،
تېتىقىسىزلا بىر نېمە؟

526

ئۆزى مۇشتتەك، تېنى تاشتەك،
پوستقا تۇرىدۇ جەڭگىۋار ياشتەك؟

527

ئۆزى كىچىك بىر نەرسە،
يەرگە چۈشسە كۆرۈنمەس.

519

ئۆردەك ئەمەس، غاز ئەمەس،
بېلىق ئەمەس سۇدىكى.
سۇدا ئەركىن ئۆزىدۇ،
يەيدۇ كۆمۈر ھەمدە ماي،
جاۋاب بېرىڭ سورىماي؟

520

ئۆزى ئىلمەك ھاسىدەك،
يەلپۈگۈچ بار بېشىدا.
نۇرغۇن تۈۋرۈك تىكلەكلىك،
ئۇنىڭ بويى قېشىدا؟

521

ئۆزى قارا، يورغا تاي،
لېكىن زادى كىشىنەمس.
بەللىرى نازۇك قىلدەك،
بېدە - سامان چىشىلمەس؟

522

ئۆزى سەگەك ۋە يۈگۈرۈك،
بەكمۇ ئاسان سېزىدۇ.
كۆزنى يۇمۇپ - ئاچقۇچە،
جاھاننى بىر كېزىدۇ.
ئۇنى ياخشى ئىشلەتسەڭ،
كۆپلەپ ھوسۇل بېرىدۇ؟

باللار تېپشماقلىرى

532

ئۇچقاندا ناخشا ئېيتىدۇ،
قونغاندا يەرنى قازىدۇ.
رەڭگى ئۇنىڭ قاپقارا،
بۇنى كىم تېز تاپىدۇ؟

533

ئۇزۇن، ئۇزۇن، ئۇزۇن يول،
چېتىگە يەتكەن بارمىكىن؟
ئاستى تېرەن قىيان سۇ،
تۈۋىگە يەتكەن بارمىكىن؟
تۈۋىگە يېتىپ بۇ سۇنىڭ،
قېنىپ ئىچكەن بارمىكىن؟

534

ئۇچۇپ - ئۇچۇپ كېلىدۇ،
قاندا قېقىپ كېتىدۇ.
قېنى ئويلاپ تېپىڭلار،
كىم تېگىگە يېتىدۇ؟

535

ئۆزى ماڭار ئىزى يوق،
ماڭلىيىدا كۆزى يوق؟

536

ئۆي ئىچىدە بىر ئۆي بار،
ئىككى قەۋەت ئىشىكى،
خۇددى ئەگرى يەڭ ئوخشاش
تاشقىرىدا تۇڭلۇكى؟

ئۇنىڭ قىلغان ئىشلىرى،
ھەممىمىزدە يوق ئەمەس؟

528

ئۆزى چاققان، بىرلا كۆزى بار،
بىر جۈپ تەخسە ئۇنىڭ ئىچىدە.
دۈمبىسىنى بېسىپ قويساڭ،
يول باشلايدۇ قاراڭغۇ كېچىدە؟

529

ئۆزى كۆپكۆك لەئەلدەك،
مونچاق - مونچاق ئېسىلغان.
يەنە ئۇنىڭ ئىچىگە،
نەۋرىلىرى قېتىلغان؟

530

ئۆزى سارغۇچ ئۇزۇنچاق،
بۇرۇنلىرى دىڭگايغان.
ئېچىپ كۆرسەڭ ئىچىنى،
ئالتۇن مىخقا لىق تولغان؟

531

ئۆزى خۇددى يىلاندىك،
رەڭگى ئۇنىڭ چىلاندىك.
بىزگە پايدا يەتكۈزەر،
يەر ئاغدۇرۇپ دېھقاندىك؟

سىز بەك ئەقىللىق جۇمۇ، چوقۇم تاپالايسىز...

بالمىلار تېپىشماقلىرى

542

ئۆڭكۈردە قاتار ياتار ئوتتۇز ئىككى بۆرە،
ئون يىگىت ئۇ بۆرىنىڭ خىزمەتكارى.
سېلىنغان مەخمەل كۆۋرۈك ئوتتۇرسىغا،
ماڭدۇ شۇ كۆۋرۈكتىن يەنىڭ بەرى؟

543

ئۆزى يەرگە مۆكۈكلۈك،
چىچى تالادا ئۆيۈكلۈك؟

544

ئۆزى كۈل رەڭ، كۈرەڭ ئات،
مۇزدا يۈرسە تېپىلماس.
تامدا يۈرسە يىقىلماس؟

545

ئۆزى كىچىك، سۇغا تويماس؟

546

ئۆزى مۇشتتەك، قۇيرۇقى توغۇچتەك؟

547

ئۆزى تاختا، رەڭگى پاختا؟

537

ئۆزى بىر غېرىچ،
تىلى مىڭ غېرىچ؟

538

ئۆزى بىر غېرىچ،
ساقلى ئىككى غېرىچ؟

539

ئۆزى يۇمىلاق، ئەمما ئاي ئەمەس،
رەڭگى ساپسىرىق، لېكىن ياغ ئەمەس.
قۇيرۇقى ئۇزۇن، چاشقانمۇ ئەمەس،
سىلەر تېپىڭلار، ھېچنېمە يېمەس؟

540

ئۆچكە تېرىسىدىن ياسالغان شەھەر،
شەھەردە قاتراپ يۈرىدۇ لەشكەر.
كىيىمىز لەرگە ئۆتۈشكە رۇخسەت،
كىيىملىككە يوق قېچىشقا پۇرسەت؟

541

ئۆستۈرىدۇ ئانىسى
ئۆز تېنىدە بالىنى.
شامال چىقسا بالىسى
شاپىلاقلار ئانىنى؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

مىچىۋەتتىم قورسىقنى،
قانلىرىمنى ئاقتۇرۇپ.

555

ئۈچ يۈز ئاتىشى كۇلا،
ئىككىسى كەم ئەللىك يەردىن ئۇلا،
ئون ئىككى توقماق، يەتتە بوغماق.

556

ئۈستىدىمۇ ئوتلاق بار،
ئاستىدىمۇ ئوتلاق بار.
ئوتتۇرسىغا قاملاشقان،
بىرلا ئۈزۈم جايلاشقان.

557

ئېرىق، ئېرىق ئىچىدە سۇ،
سۇ ئىچىدە يىلان،
يىلان ئاغزىدا ئوت؟

558

ئېغىزى كۆپ دوستۇمنىڭ،
قورسىقى بوش قومۇش تەن.
يەل ماڭدۇرسا ئىچىگە،
ناخشا ئېيتار زەپ بەلەن؟

548

ئۆزى مۆكۈپ تۇرار،
ساقلى چىقىپ تۇرار؟

549

ئۆزى قارا، سۆزى ئاق؟

550

ئۆزى قىرلاقلق، چۆرىسى چىتلاقلق؟

551

ئۆزى ئۆيدە،
قۇيرۇقى تالادا؟

552

ئۆزى ھۆمۈر غوجا،
بۆكى تۆمۈر غوجا؟

553

ئۆي تۆپىسىدە ئۇششاق تاش؟

554

ئۆزۈمنى دەپ ئۇنى ئۇرۇپ،
ئۇنى دەپ ئۆزۈمنى ئۇرۇپ،

562

ئېگىز تاغنىڭ ئۈستىدە
يۇمران چۆپلەر دۆۋىسى.
ئورۇۋەتسەڭ ئۇلارنى،
ئايدا ئۆسۈپ چىققۇسى؟

563

ئېتىۋەتتىم شوتىدىن،
ئېسىلىۋالدىم پۇتىدىن؟

564

ئېگىز بويلۇق ئاكام
تۈلكە تۇماق كىيىپتۇ؟

565

ئېرىق بېشىدا، يوتقىنى قېشىدا،
گۆشى ئىچىدە، سۆڭىكى تېشىدا؟

566

ئېگىز مۇنار،
كالتە مۇنار.
لالە چېچكى،
سەدەپ مونچقى؟

567

ئېگىز مۇنار،
تېگى كانار؟

559

ئېغىز، بۇرۇن قۇلاقسىز،
گېپى تولا، ساناقسىز.
كۆرۈپ باقماي ئىچىنى،
ھەم بىلىشكە قولايسىز.
سۆزى شېرىن ھەم نۇرلۇق
دىلغا شولا چاچىدۇ.
قۇۋۋەت ئېلىپ ئىنسانلار،
پەرۋاز قىلىپ ئۇچىدۇ.
سۆزلىرىگە تويمايسەن،
بۇنى كىم تېز تاپىدۇ؟

560

ئېگىز بويلۇق ئىنسى،
پاكار بويلۇق ئاكىسى،
ئىنسىدۇر يۈگۈرۈك،
ئاكىسىدۇر مۆگىدەك،
قوللىغىزغا ئېسىقلىق،
بۇنى كىم تېز تاپىدۇ؟

561

ئېگىز ئاسماندا بىر قۇش بار،
يىپقا مەھكەم تارتىلغان.
شامال چىقسا قورقمايدۇ.
پەقەت يامغۇردىن قورققان؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

573

ئىسسىقى بار، ئوتى يوق، كۆيۈپ تۇرار،
مېيى يوق.
قولۇڭ تەگسە ناۋادا،
رەھىم قىلار يېرى يوق؟

574

ئىس چىقىدۇ قۇيرۇقىدىن،
ئادەم چۈشمەس دۈمبىسىدىن.
دەرەخلەرگە تېگەلمەيدۇ،
بۇ تاغلارغا قونالمايدۇ؟

575

ئىت بولۇپمۇ قاۋمايدۇ،
يۈگۈرۈپ قويۇپ چىشلىمەيدۇ.
يات بىر كىشى كىرىپ قالسا،
ئۇنى ئۆيگە كىرگۈزمەيدۇ؟

576

ئىشكىگە ئوت قويساڭ،
ئوت ئالدىۇ ئۆي ئىچى،
ئوت كەتكەننى كۆرسىمۇ،
ئۆچۈرمەيدۇ ھېچ كىشى؟

577

ئىككى ئىناق بىر تۇغقان،
بەكمۇ ئامراق ئىككىسى،
ئەگەر بىرى بولمىسا،
كەلمەس تاماق ئىچكۈسى؟

568

ئېگىز ئۆگزىدە گىلەم قاقسام،
توپىسى تۇرپانغا يەتتى؟

569

ئېچىلمىغان ساندۇقتىن،
پېچىلمىغان تاۋۇز چىقتى؟

570

ئېگىز گۈمبەز، ھەممە ئۇنىڭدىن پەس،
ئىككى يوپۇرمىقى، يۈزىڭ چىچكى؟

571

ئېگىز - ئېگىز قېشى،
سۇندى تۈگمەن تېشى.
قارىغان كىشىنىڭ
ئاقىدۇ يېشى؟

572

ئىككى پۇتدا ئىككى خىل ئاياغ،
بىرىدە بىگىز، بىرىدە بوياق.
بىر پۇت جىم تۇرسا،
بىرى تېپىلغاق.
ھۈنرى ئۇنىڭ دۈگىلەك سىزغاق.
ئويلاپ تېپىڭ، بۇ قانداق تېپىشماق؟

585

ياز بولسىلا باراڭغا،
ئامراق بولغاچ يۆلەكلىك.
قش بولغاندا بوۋاقتەك،
يەرگە ئوبدان بۆلەكلىك؟

586

يۈرەر ئۇچۇپ، ئاسماننى كېزىپ،
بىر ئايلىق يولنى بىردەمدە بېسىپ.
ئۇسسغان چاغدا ئىچىدۇ بېنزىن،
قالمايدۇ زادى يولدىن ئېزىپ؟

587

يۇمىلاق شوخ بېلىقم،
يەردە سەكرەر دىڭىلداپ.
تورغا سالسام شۇ ھامان،
تېشىپ قاچار پىڭلىداپ؟

588

يېشىل دۈڭلەك بىر شەھەر باردۇر،
يوقتۇر ئۇنىڭ دەرۋازىسى.
ئىچىدە بار مىڭلاپ كىشى،
قىزىل مىسئۇر كىيىگەن كىيىمى؟

589

يېڭى چىققان ئاي كەبى،
پارقىرايدۇ قولۇڭدا.
ئېكىنزارنىڭ چاچلىرى
چۈشۈرۈلەر ئۇنىڭدا؟

578

ئىككى ئوچاقنا بىر كۆسەي؟

579

ئىككى ئېرىقتا بىر كۆۋرۈك؟

580

ئىككى بەيگە ئات چاپىدۇ،
چاڭ چىقارمايدۇ،
بىر - بىرنى ئىزدەشكە،
تېپىشالمايدۇ؟

581

ئىچى قىزىل، تېشى كۆك؟

582

ئىچى - تېشىنىڭ سىرى يوق،
بارمايدىغان يېرى يوق؟

583

ئىككىسى كۆرىدۇ، ئىككىسى تىڭشايدۇ،
بىرى سۆزلەيدۇ؟

584

ئىچى سىر، تېشى گۈل؟

بالىلار تېشىماقلىرى

594

يوچۇقى يوق ئايپاق توپ،
ئىچىدە كۆل بار سۇپسۇزۇك.
ئۇزۇپ، لەيلەپ يۈرىدۇ،
سېرىققىنا بىر ئۇزۇك؟

595

يۇلتۇزمىكىن دېمەڭلار،
يىراق ئەمەس يۇلتۇزدەك.
يۇلتۇزلار دەك نۇر چاچسا،
كېچە بولار كۈندۈزدەك؟

596

يانتاق تۈۋىدە ياغلىق توقاچ؟

597

يالت - يۇلت كېلىدۇ،
يالماپ - يالماپ يۇتىدۇ؟

598

يار بويىدا قاتار قوزۇق؟

599

يا سودىگەر ساتمايدۇ،
يا خېرىدار ئالمايدۇ،
كەچ بولغاندا، ھارغاندا،
لازىم بولماي قالمايدۇ؟

590

يازنىڭ كۈنى ئولتۇرسىڭىز،
تەنگە راھەت سالقىنى بار.
قىشنىڭ كۈنى جۇت - سوغۇقى،
قوغلايدىغان يالقۇنى بار؟

591

يازۇ، قىشى ئۆزگەرمەس،
ئۇمۇ دەرەخ تۈرىدىن.
جۇت - شۇرغان بولسىمۇ،
ئايرىلمايدۇ گۈلىدىن؟

592

يورغىلايدۇ تاشپاقا،
قورقماس چوڭقۇر، داۋاندىن.
كېيىۋالغان ئۈستىگە،
ئوق ئۆتمەيدىغان چاپاندىن.
جەڭگە كىرسە جان ئالار،
دۈشمەن دېگەن ياماندىن؟

593

يەردىن چىققان پىل،
تاسما قىلىپ تىل.
ئەقلىڭ بولسا بىل؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈمۈ، چوقۇم تاپالايسىز...

بالمىلار تېپىشماقلىرى

تا تۇغۇلغان پېتى بار؟

600

606

يەتتەگەم كاجاتلاپ تۇرار،
يىغلاپ كىرىپ، كۈلۈپ چىقار؟

607

يېغى يوق ياندىۇ،
جېنى يوق ماڭدىۇ؟

608

يېيىشى سېرىق مارجان،
چىقىرىشى ئاق پاراشوك؟

609

ئىناق - ئېجىل يەتتە دوست،
بىر - بىرىدىن كېلەر خۇش.

610

يارىشمىلىق ئاي يۈزلۈك،
لېكىن ئۆزى مىڭ كۆزلۈك.

611

تاغ بېشىدا جۈپ يۇلتۇز،
چۆرىسىدە كۆپ قۇندۇز.

يازلىقى يېشىل رەڭدە،
كۈزلۈكى سېرىق تەڭگە؟

601

يەر ئاستىدا ئالتۇن قوزۇق؟

602

يەر ئاستىدا تورۇق ئات،
تېرىسىدۇر يەتتە قات.
سويمانى بولساڭ سەن ئۇنى،
يىغلايسەن كۈنى - تۈنى؟

603

يەر ئاستىدا ئاي يۈگۈرەر؟

604

يەيدۇ - يەيدۇ، قورسىقى توپمايدۇ؟

605

يەتتە دوست بار قەدىناس،
بىر - بىرىدىن ئايرىلماس.
قېرىمىدى، ئۆلمىدى،
ياكى سەككىز بولمىدى.
ئۇچرىتىمىز بىر - بىرىدىن،
ئۆزى يوقۇ، ئېتى بار،

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېشىماقلىرى

كۈندە بىللە ئوينايمىز،
ھەتتا بىللە ياتىمىز.
قېنى دوستلار ئويلايلى،
قايسىمىز تېز تاپىمىز.

616

يوسىلاق توپقا ئۇششاق تال تىكتىم؟

617

دەريانىڭ ئۇ ياقىدا بىر توپ يىلقا،
بۇ ياقىدا بىر توپ يىلقا،
تېپىشىدىكەن، يېپىشىدىكەن؟

618

قىيادا بار يېرىم كەپە؟

619

يانتۇ يەردە تايىنىڭ ئىزى؟

620

تۆت قەلەندەر بىر تۇشۇككە سىيەر.

621

بىر كۈندۈز ئىچىدە مىڭ كۈندۈز.

612

قەۋەت - قەۋەت بەك ھەيۋەت،
ھەر قەۋەتنى لىق شەربەت.
بىزمۇ ئامراق بىرنېمە،
تېپىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

613

ھەممىمىزگە تەڭ نېمە،
تۇتالساڭ قەنت نېمە.
تۇتالمىساڭ دېمەيدۇ.
بىزگە زادى «مەن نېمە؟»
بىزگە كېرەك بۇ نېمە،
تېپىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

614

ئۇزۇن - ئۇزۇن بەش بارماق،
قىسىپ تۇتقان پەي - قارماق.
ئىشلەتسەڭ ئېگىلمەيدۇ،
ھارغىنىڭ بىلىنمەيدۇ.
يازدا، كۈزدە لازىم ئۇ،
باشقا چاغدا بىلازم.
كىمكى ئويلاپ تېز تاپسا،
قىلاي ئاڭغا بىر تەزىم.

615

ئۆزى كىچىك شوخ بالا،
كۆڭۈل - كۆكسى توق بالا.
مۆلدۈرلىتىپ كۆزىنى،
قىلالمايدۇ سۆزىنى.

باللار تېشماقلىرى

628

جېنىمۇ يوق، قېنىمۇ يوق،
يەردە قويسا مىدىرار.

629

تۈمەن-تۈمەن تۆمۈر ئات،
بىلى سنۇق كۈرەڭ ئات.

630

تاغ بېشىدا چىپار مۈشۈك چىرقىراپ تۇرار.

631

تۇقام ئورنىغا كۈن چۈشمەس.

632

ئول نىچۈك دىۋاندىر
ئوتقا كىرىپ «ھۇ» دەپ تۇرار،
كىندىكىگە ئوتنى ياقسا،
بەك ياقىتىڭ خۇب دەپ تۇرار.
بىر دەمدە نەچچە دەريانىڭ
سۈيىنى بىر ئىچىپ،
مەن تېخى سۇ ئىچمىدىم دەپ
توۋىلاپ «سۇ!» دەپ تۇرار.

622

كىچىكىگە قەغەز،
يۇرت كېزىپ تىنماس.

623

كىچىكىگە پىچىقىم قارا جاڭگالنى كېسەر.

624

ئۇ نېمەدۇر، ئۆزى كۆرۈنمەي ۋارقىرار،
قەھرى كەلگەندە چاچار ئوت،
سۇ ئىچىدىن پارقىرار.

625

تالا يەرگە ساراي سالىدىم تۇڭلۇكى قىياچ،
غىپ كىرىدۇ، غىپ چىقىدۇ قىلىچ قارلىغاچ.

626

قات-قات مېنىڭ يانچۇقۇم،
قانماس مېنىڭ يانچۇقۇم،
توققۇز يەردىن توي كەلسە،
توشماس مېنىڭ يانچۇقۇم.

627

ئاسماندىن چۈشسە سىنماس،
كۆرۈكتىن چۈشسە سىنار.

بالىلار تېشىماقلىرى

638

چقار، ئەمما يېنىپ كىرسە پاتماس.

639

بۇخارادىن كەلگەن بوز ئىنەك،
بويىنى سوزۇپ سۇ ئىچەر؟

640

يار بۇيدا قاتار قۇزۇق.

641

چىغ تۇۋىدە چىلان توقماق.

642

بىر ئۆيگە كىرسەم،
بىلى باغلاقلىق قىز ئولتۇرۇر.

643

كۈندۈزى ياتار، ئاخشىمى قوپار؟

644

تۆت لاپ-لاپ، ئەگرى ساپلاپ،
ئىككى دىڭ-دىڭ، بىر شىپ-شىپ.

633

تۆۋەن سېلىپ بېشىنى،
تىك تۇرار يېيىپ چېچىنى.
چاچلىرىنى تارسا،
ئاڭلار ھەرخىل ئۈنىنى.

634

ۋاپاداردۇر ئاجايىپ،
بېشىنى ئۈزسە بويى بىرەر،
قارنىنى يېرىپ گۆشىنى
چاينىغانچە سۇ بىرەر.

635

ئول نىچۈك نەردە ئېرۇر،
نە بار ئايغى، نە بېشى،
ناگھان ئۇ يىغلىسا،
ئىقلىمغا يەتكەي كۆز يېشى.

636

غوجا ئاكام مۆكۈپ تۇرار،
ساقىلى چىقىپ تۇرار.

637

بىر تۈشۈكتە بىر قۇش،
زىنھار جىم تۇرماس.

باللار تېشماقلىرى

652

ئالا ئارغامچام ئۇ تاغدىن بۇ تاغقا يېتەر.

653

ئۇ تاغ، بۇ تاغ،
ئوتتۇرسىدا سېرىق ياغ.

654

تېشى تال-تال،
ئىچى پال-پال؟

655

سۇ ئاستىدا بىر يارماق.

656

تەپسەم تەۋرىمەس، يونسام يوغار.

657

كېچىككە قۇتام بار،
بۇ قۇتنىڭ ئىچىدە
ئالتۇن-كۆمۈش سۈيى بار؟

658

كېچىككە گۆمبىزىم،
يېنىدا تۇڭلۇكى بار؟

645

سۇ ئىچىدە پارقىرار بىر يىلان،
ئاغزىدا چىشلەپ تۇرار ساھىبقىران.

646

ۋۇجۇدى يوق ئۇنىڭكى،
ئۆيگە كىرەر ئوچۇق بولسا ئىشىكى؟

647

كۈندۈزى توك - توك ماڭار،
كېچىسى ئارام ئالار.

648

سىزنىڭكىگە بارسام بىرگە بارار.

649

بىر ئۆيگە كىرسەم،
قارنى يېرىق موماي ئولتۇرۇر.

650

كۆك ئۆيۈم ئاسمانغا چىقار،
قىزىل ئۆيۈم يېتىپ قالدۇر.

651

ئوتۇن تەردىم بىر قۇچاق،
يىغىپ باقسام بىر قۇچاق.

كېچىك دوست تاپالا مېسىز؟

باللار تېشماقلىرى

665

ھۆل كىرەر، قۇرۇق چىقار،
قۇرۇق كىرەر، قىزىل چىقار؟

666

قارا يىلان بويىدا،
تۆمۈر يىلان ئوت چاچار.

667

يار باشدا قارا بۇلاق.

668

پوك چۈشەر، پوك-پوك چۈشەر،
تاغارنىڭ ئاغىزى بوغۇلۇپ چۈشەر؟

669

ئۆزىدۇر ئۇزۇن، قىزىلدۇر بېشى،
كىرىدۇ، چىقىدۇ، تۆكۈلەر يېشى؟

670

ئۆي ئىچىدە قىزىل گۆش؟

671

قاراڭغۇ ئۆڭكۈردە ئوتتۇز سەدەپ؟

659

ئالدىغا ماڭار،
كەينىگە سىيەر.

660

نېمە ئۇ، جېنى يوق، جانسىز يۈرەر،
خالسا ئۇمۇ تىرىكنى ئۆلتۈرەر.
تام قوپۇرماي قىشلىغىلى ئۆيىگە،
كېچە-كۈندۈز، قىشۇ ياز تىنماي يۈرەر؟

661

ئۆرە تۇرار، جېنى يوق،
تىرىسى قېلىن، تۈكى يوق؟

662

ئۆزى بىردۇر، تىلى ئىككى، سۆزلىمەس،
سۆزلىسىمۇ بىر تىلىدا سۆزلىمەس؟

663

تاق ئەتتىم، دەرەخكە چىقتىم.

664

كۆك تىكەننى كۆكلىدۇق،
كۆك ئىشەككە يۈكلىدۇق،
تىرت دېسەم ماڭمايدۇ،
بۇغۇزلىسام قېنى يوق؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈدە، چوقۇم تاپالايسىز...

بالىلار تېپىشماقلىرى

677

دۆڭ ئۈستىدە تايىنىڭ ئىزى؟

678

ئۆزى كەڭ،
دېڭىزدىن چوڭقۇر؟

679

ئوتتا كۆيمەس،
سۇغا چۆكمەس،
يەردە چىرىمەس؟

680

بازاردا سېتىلمايدۇ،
تارازىدا تارتىلمايدۇ؟

681

بىر بۆرە قوينىڭ قېنىنى چىقارماي يەپ
ياتار؟

682

شىلدىر-شىلدىر سۇ كېچەر،
ئاپىغى سۇغا نەگمەس؟

672

ھەي، بىز ئىدۇق، بىز ئىدۇق،
ئوتتۇز ئىككى قىز ئىدۇق،
بىر تاختىغا تىزىلدىق،
تۇرۇپ، تۇرۇپ ئۈزۈلدىق؟

673

قونداقتىن چۈشكەن ئاق توخۇ،
قايتا قونداققا قونماس؟

674

ئوتتۇز بۆرە بىر جايىنى ماكان قىلدى،
ئون خىزمەتكار، ئىككى قاراۋۇل قويدى؟

675

بەش كەمپىر،
بەش كەمپىرنىڭ ئارقىسىدا
بەش مۇز يېپىشىپ تۇرار؟

676

يەرگە كۆمۈلمەيدۇ،
كاسىغا قۇيۇلمايدۇ.
دۇنيادا ھەممە ئادەم،
ئىچمەي قويمايدۇ؟

كىچىك دوست ئاپىلا مىسىز؟

بالىلار تېشىماقلىرى

689

ئايىغى پۆيۈك،
ئېغىزى تۆپۈك؟

690

ئۆزى كاتتا،
قۇيرۇقى كالتە؟

691

يامىقى بار،
يۇرتۇقى يوق؟

692

كۆۋرۈك تېگىدە تۆت قوزۇق؟

693

تۆت مەرگەن
بىر قۇدۇققا ئوق ئاتار؟

694

تامغا تاياق يۆلەكلىك؟

695

پاكارغىنا بويى بار،
ئوراپ تۇرغان تونى بار؟

683

سۇدەك چاپدۇ،
مەنزىلگە يېتىدۇ؟

684

تۆت ئاياغلىق،
تۆمۈر تۇياقلىق؟

685

تۆت ئاي، يىگىرمە تۆت يولتۇز؟

686

سۇغا چۈشسە بىر،
سۇدىن چىقسا مىڭ؟

687

توشقان ئەمەس،
ئۇزۇن قۇلاق،
ئات ئەمەس،
تۆت تۇياق؟

688

كاتتا توشقان بساقال؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈمئۇ، چوقۇم تاپالايسىز...

باللار تېپشماقلىرى

702

سايدىدا ياتار،
مىڭ قوي باقار؟

703

ئەل ياتسىمۇ،
سالپاڭ قۇلاق ياتمايدۇ؟

704

كىچىكىنى چەينەك،
كۆزىنى يۇمۇپ ئولتۇرار؟

705

ئۆيدەك يەرنى ئىگىلەر،
چاشقاندىن قورقار؟

706

يول - يول تونى بار،
ئادەم قورقار تۇرقى بار؟

708

كەلگەندە تۆت ئاياغ،
كەتكەندە ئىككى ئاياغ؟

696

ساقلى بار،
بۇرۇتى يوق؟

697

بۇرۇتى بار،
ساقلى يوق؟

698

ساقلى بار،
ئەقلى يوق؟

699

چارۋا ئىچىدە شەيتان،
ساقلى ئۇزۇن سۇلتان؟

700

ھەممە ياتسىمۇ،
ھەسەن - ھۈسەن ياتمايدۇ؟

701

يەردە ياشايدۇ،
ئاسماننى كۆرمەيدۇ؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

715

بىر قىزىل كۆز گۆر قازار،
گۆرگە قوشۇپ يول قازار؟

716

تىرىك كېلىپ ئۆلۈكتىن ئاش سورىدى،
ئۆلۈك قويۇپ تىرىكنى بوغۇۋالدى؟

717

قانائىلىق، سۈت بېرىدۇ؟

718

سۇدا تۇغار،
يەردە ئۆلەر؟

719

قاننى بار ئۇچمايدۇ،
قۇرۇقلۇقتا يۈرمەيدۇ؟

720

قىشتا بىر يەردە،
يازدا مىڭ يەردە؟

721

سۇ تېگىدە ئالتۇن بالداق؟

709

يايلاقمۇ يايلاق قېدىرىدۇ،
قوي بىلەن ئۆچكە ئاھ ئۇرىدۇ؟

710

كېچىسى ئويدا،
كۈندۈزى ئۆيدە؟

711

مۇڭگۈزى بار قوچقاردەك،
بويى خۇددى دەرەختەك؟

712

ساي ئىچىدە سېرىق ئۆچكە؟

713

يەر تېگىدە بىر توپ يىڭنە؟

714

بىر كۈل رەڭ بۇزاغىم بار،
ئۆيىدىكىلەر ئۇندىن بىزار،
بازارغا ئېلىپ بارسام،
تېپىلمايدۇ خېرىدار؟

باللار تېپشماقلىرى

728

ئۆملىگەن تاشنى كۆردۈم،
تاشتىن چىققان باشنى كۆردۈم؟

729

يەر ئاستىدە ئۆملىلەر،
چاپاي دېسە چاپالماس؟

730

يەر ئاستىدا مايلىق قامچا؟

731

كۆۋرۈك تېگىدە ياغلىق ھېسىپ؟

732

ئۇزۇن ئىچەك،
ئۇچى تۈگۈنچەك.
تېنى چىپار،
ئورماندىن چىقار؟

733

ئۇزۇن - ئۇزۇن ئىز قالغان،
زەر كوكىللىق قىز ماڭغان.
بېشى يالتىراق،
كۆزى ئالغىيراق؟

722

كۆزى بارۇ قېشى يوق،
تەڭگىسى بار، پۇلى يوق،
قانىتى بار، ئۇچۇشى يوق؟

723

سېسىق كۆلدە ئىت ھۈرەر؟

724

كۆل بويىدا سۇلتان بايۋەچچە ئولتۇرار؟

725

قىيا - قىيا يەرلەردە،
قىيما سۇلتان ئولتۇرار.
تىرناقلىرى كۈمۈشتىن،
ھاپىز جۇۋان ئولتۇرار؟

726

ئاستى تاش، ئۈستى تاش،
ئوتتۇرىسىدا مۇشتتەك باش؟

727

تاغۇ تاشلاردا تاس تاۋاق،
ئىچىدە لىق گۆش ۋە ياغ؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

توقايدا تورۇق ئاتم،
توپى بىلەن كىشىنىدۇ؟

740

ئەتلەس كۆڭلەك قاندى،
خۇش خەۋەرچى ئادىتى؟

741

ئاقلقى سۈتتەك،
كۆكلۈكى نىلدەك،
ئولتۇرۇشى بەگدەك؟

742

يازدا كېلەر،
قىشتا كېتەر؟

743

قىر ئۈستىدە يېشىل پاختا؟

744

گۈل ئۈستىدە كۈيلەر ناخشىچى؟

745

غۇي - غۇي بارغاي،
تامدىن قارىغاي،
چۆپ، لاي چوقۇغاي،
سېۋەت توقۇغاي؟

734

تاڭ سەھەردە چار سالار؟

735

بىر قوشنام بار ئاۋۋال باشتىن،
ساقلى ئۇنىڭ قىزىل گۆشتىن.
سەھەر تۇرۇپ شاۋقۇن سالار،
خەۋىرى يوق ھېچبىر ئىشتىن؟

736

ئاۋازى ئەزاندا،
تەمى قازاندا؟

737

جانلىقتىن جانسىز تۇغۇلار،
جانسىزدىن جانلىق تۇغۇلار؟

738

يۇقىرىدىن كېلىدۇ،
مەينىگىنە تاۋۇشى بار،
پۇتىدا ئۇنىڭ،
يۇمشاققىنە كېپىشى بار؟

739

سارايدا سېرىق ئاتم،
سېپى بىلەن كىشىنىدۇ.

بالىلار تېپىشماقلىرى

داستان ئوقۇر،
غەلۋىر توقۇر؟

746

بىر ئۆيۈم بار،
دېرىزىسى، ئىشىكى يوق؟

753

ئۇچۇپ يۈرگەن قارغىنىڭ
ئۆيىنى بۇزسا بولامدۇ؟

747

ئاق ساندۇق،
ئاغزى يوق ساندۇق؟

754

بىزگە ئۈجمىدىن كۆڭلەك توقۇيدۇ؟

748

پىشۇرسا ئاش بولۇر،
پىشۇرمىسا قۇش بولۇر؟

755

دەرەخ شېخىدا سەكسەن تۇخۇم؟

749

بىر كاسىدا ئىككى خىل تاماق؟

756

بىر قۇشۇم بار،
سۆڭىكى يوق؟

750

بىر پىيالىدە ئىككى خىل شەربەت؟

757

قانىتى بار،
قېنى يوق.
تۇخۇم تۇغار،
سانى يوق؟

751

بىر ئۆيدە ئىككى دوست،
بىرى سېرىق، بىرى ئاق؟

758

ئۆزى يوقتەك،
ئاۋازى ئوقتەك؟

752

غۇي-غۇي بارار،
غۇي-غۇي كېلەر.

كىچىك دوست تاپالايسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

763

بىر ئېتىم بار ئاجايىپ،
يۈرەر قۇيرۇقنى ئېگىپ.
ھېلى كەلسە كۆرەرسىز،
قورقۇپ، ئىترەپ ئۆلەرسىز؟

764

بېلى نەچچە بۆلەك ئات،
بېلى نازۇك كۆرەڭ ئات.
تاغقا چىقسا تايماس ئات،
تاغ غولسا ئۆلمەس ئات؟

765

تاغدىن تايماس ئات،
مىلىتىق تەگمەس ئات؟

766

بوۋامنىڭ بىر توپ تۆگىسى،
يار ياقىلاپ سەپ تارتقان؟

767

ئۇ ياقىتىن، بۇ ياقىتىن
كارۋان ئۆتتى، كۆردۈڭمۇ؟

759

ئولتۇرۇشى ئويماقتەك،
ۋارقىرىشى تايلاقتەك؟

760

ئولتۇرۇشى تۈلكىدەك،
ئوت يېيىشى يىلقىدەك؟

761

ئۆكۈز مۇڭگۈزلۈك،
بۇقا بويۇنلۇق،
لاچىن قاناتلىق،
ئېشەك قورساقلىق،
تۆگە تۇياقلىق،
ئۇ نېمە؟

762

ئۆزى قارا، قاناتلىق،
مۇڭگۈزى بار، تىرناقلىق.
يەنە دېسەم،
ئۆزى قارا، قاغا ئەمەس،
مۇڭگۈزى بار، ئۆكۈز ئەمەس،
ئالتە پۇتلۇق، تۇياقسىز،
ئۇچىدۇ، غۇڭۇلدايدۇ،
ئولتۇرۇپ يەر كولايدۇ،
بۇ نېمە، كىم تاپالايدۇ؟

773

تور بىلەن ئورنىۋالار،
چۈنكىگە زەنجىر سالار؟

774

كىچىككىنە بىر جانلىق،
ئۆيۈمنى ماكان ئەتتى.
تۇتۇپ قولۇمغا ئالسا،
قوۋۇرغىسى سۇنۇپ كەتتى؟

775

ئۆزى بارۇ، قېنى يوق،
«مىياۋ! مىياۋ!» ئۇنى يوق.
ئوۋ ئوۋلايدۇ ئۇخلىماي،
كۈندۈزى يوق، تۇنى يوق.

776

ئۆزى يوقتەك، باتۇرۇم،
ئاۋازى ئوقتەك، باتۇرۇم،
بىر تەستەككە يارماي،
بولار پوقتەك، باتۇرۇم؟

777

ئۇيان - بۇيان ئۆتتى قۇش،
جام بېشىغا قوندى قۇش.
قىرغىن كەلدى، قىرىلدى،
ۋاقتى كەلدى، تىرىلدى؟

768

قاتارمۇ قاتار،
زەنجىردەك قاتار؟

769

ئۇزۇن-ئۇزۇن ئۇلاغ،
يوللارغا توسۇق.
ياكى،
جېنى بار، قېنى يوق،
يەر ئاستىدا سانى يوق؟

770

بېلى قىلدەك،
بېشى كۈپتەك؟

771

مىڭلاپ قويۇم سىغدۇ،
بىر باغ بېدەم سىغمايدۇ؟

772

ئۇ ياققا باردۇ،
بۇ ياققا باردۇ،
بۆز توقۇيدۇ؟

باللار تېپشماقلىرى

784

ئاتىسى ئۆيدە قالار،
بالىسى بازارغا بارار؟

785

كىچىككىنە قازنىم بار،
ئېشى بەك تاتلىق؟

786

ئۇ يېقى تاغ،
بۇ يېقى تاغ،
ئوتتۇرسىدا
سېرىق ياغ؟

787

ئۈستى زەھەر، ئىچى تاش،
تاشنىڭ ئىچى ھەسەل؟

788

قوتۇر تاش،
ئىچىدە ئاش؟

789

ئۆزى كۆپكۆك،
يۈزى قىپقىزىل؟

778

ئېسى باردۇر، ئىت ئەمەس،
ئۆزى كىچىك، پىت ئەمەس،
ئادەمنى كۆپ تالايدۇ،
قان ئىچىپ تويماس؟

779

سەكرەپ - تاقلاپ يۈرەر،
تۇتاي دېسەم، ئۈرگۈپ كېتەر؟

780

توقاي ئىچىدە توغغۇز؟

781

ھەسەن ئاكا تىك تۇرىدۇ،
بالىلىرى چاۋاك چالىدۇ؟

782

بالىلىرى چاۋاك چالىدۇ،
ئانىلىرى ئويۇنغا چۈشىدۇ؟

783

يازدا ھەم قىشتا،
بىر خىل كىيىمدە؟

باللار تېپشماقلىرى

795

قىرىق ھۇجرىدا قىزىل قىز بار،
ئۇلار كىم؟

796

كىچىككە گۈمبەز ئىچىنى،
قىزلار ئەيلەپتۇ ماكان.
يۈزلىرىگە پەردە تۇتۇلغان،
ھەربىرىنىڭ باغرى قان؟

797

گۈلسىز بولار مېۋىسى،
شېرىن-تاتلىق ھەربىرى؟

798

ئاستى سېرىق، ئۈستى سېرىق،
شېرىن، تاتلىق، ئىچى تېرىق؟

799

تەپتىم، ساندۇق ئېچىلدى،
يەرگە بادام چېچىلدى؟

800

ئاغزىنى ئېچىپ يەرگە قارايدۇ،
ئاغزىدىن ئاق كۆپۈك چاچىدۇ؟

790

ئىچى ئۇن-ئۇن،
تېشى گۈلگۈن؟

791

ئاسماندىن چۈشتى بىر تۈگۈن،
ئۈستى مەخمەل، ئىچى ئۇن؟

792

يىڭنە تەگمەي قان چىقار،
تۈگمەن كۆرمەي ئۇن چىقار،
ياغاچچى كۆرمەي زىننەتلىك تۇۋرۇك؟

793

ئاتىسى دۈمچەك خوجا،
ئانىسى يايما چەلپەك،
بالىسى شېرىن-شېكەر؟

794

بوغۇن-بوغۇن، بوغۇنچاق،
تۈگۈن-تۈگۈن، تۈگۈنچەك،
يەتمىش قىزنىڭ ئانىسى
ھېلىغىچە كېلىنچەك؟

كىچىك دوست تاپالايسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

807

كىچىككىنە قىز،
قولدا بىگىز؟

808

ئۆرۈم چاچلىق قىز توپى،
سۇدا ياتار ھەر كۈنى.
سۇدا يېتىپ سۇغا تەگمەي
ئاتمىش كۈندە سارغايغاي.
سەكسان كۈندە ساپاقتا،
توقسان كۈندە تاۋاقتا؟

809

تاغامنىڭ ئۈستىدە كۆك چاپان،
بېشىدا ئاق سەللە؟

810

ئۇزۇن-ئۇزۇن كوچىلار،
ئىچىدە كۆپ پۈندەكلەر؟

811

ئۆيىمىزگە مېھمان كەلدى،
ھەممىنىڭ قاشى قارا؟

801

قاردەك ئاپپاق،
يۇڭدەك يۇمشاق؟

802

يىلتىزى يەردە،
يۇلتۇزى كۆكتە؟

803

يەردىن كۆكرىپ چىقار،
باغرىدىن ئالتۇن ئاقار؟

804

قىزىل كىرە،
ئاق چىقار؟

805

ئۆزى ئېرىق،
رەڭگى سېرىق،
يۈزى قىزىل،
بېشى قىلتىرىق؟

806

قىزىلىنى ئۆزۈم يېدىم،
سېرىقنى مالغا بەردىم؟

سىزىز بەك ئەقىللىق جۈمى، چوقۇم تاپالايسىز...

بالىلار تېشىماقلىرى

818

تېرەك ئۇچىدا تۇخۇم،
ئىچىدە قۇم؟

812

ئۆزى پىششىق،
بۇرنى قىيسىق؟

819

زەرلىك تونى بار،
تونىدىن پاناھى بار.
ئۇردى پىچاقنى،
ئۇنىڭ نە گۇناھى بار؟

813

ئالتۇن چاچتىم تاجىدار،
ئاڭغا ھەممە خېرىدار؟

820

بىر ئۆيىنىڭ ئىچىدە
تۆت كۆرپە سېلىقلىق تۇرار.
ئىشكىمۇ يوق، تۆشۈكىمۇ يوق،
ئەمما، مېھمان كەلسە تېچىلار؟

814

كۈنگە قاراپ تالمايدۇ،
كۈندىن كۆزنى ئالمايدۇ؟

821

خىللا، خىللىرىم بار،
جەندە-كۇلاھىم بار.
بېشىمغا ئۇرۇشتى پىچاق،
مېنىڭ نە گۇناھىم بار؟

815

بىر تەندە
مىڭ دانە؟

816

ئۇزۇن تېرەك،
ئىچى كاۋاك؟

822

بازاردىن بىر نەرسە ئال،
ئۆزۈڭ يە ھەم توخۇيۇڭ يېسۇن،
يەنە يېسۇن قويۇڭمۇ؟

817

بىز، بىز ئىدۇق،
مىڭ قىز ئىدۇق،
بىزنى ئورۇشتى،
يېپقا تىزىشتى؟

كىچىك دوست ئايالامسىز؟

باللار تېشىماقلىرى

830

بىر قويۇم بار،
بىكار يېتىپ سەمەرە؟

831

ئاق قويۇم بار،
سويسام قېنى يوق؟

832

مىجىپ - مۇشتلاپ ئۇرۇشار،
نېمە گۇناھ قىلغانمەن؟
ئوتقا سېلىپ قىيىنشار،
كىمگە ئاسىي بولغانمەن؟
مېنى شۇنچە خارلىشار،
بىلمىدىم، نېمە قىلغانمەن؟
مېنى شۇنچە ياقتۇرار،
قەنتەك شېرىن بولغانمەن؟

833

خام سالدىم،
پىششىق ئالدىم؟

834

سوغۇق كىرىپ،
ئىسسىق چىقار؟

823

پىشىغاندا مەزىلىك،
پىشقاندا تەمسىز؟

824

سېمىز بوۋام ئىچكىرىدە،
قۇلاقلىرى تاشقىرىدا؟

825

قىزىل قىز يەر ئاستىدا،
چاچلىرى يەر ئۈستىدە؟

826

پاكارغىنا بويى بار،
يەتتە قەۋەت تونى بار؟

827

قىرىق كۆڭلىكى بار،
بىر تۈگمىسى يوق؟

828

ئورماي تۇرۇپ يىغلىتار؟

829

يەر تېگىدە يۇمران قوزۇق؟

سىز بەك ئەقىللىق جۇمۇ، چوقۇم تاپالايسىز...

بالىلار تېپىشماقلىرى

842

بىر قازاندىن قىرىق تۆگە سۇ ئىچەر؟

843

مىڭ قويۇم سۇغا چۈشتى؟

844

سۇ ئەمەس، سۇيۇق،
قار ئەمەس، ئايپاق؟

845

پولۇنىڭ ئاستىدا،
سۇنىڭ ئۈستىدە؟

846

ئۆزى ئايپاق، ئەمما قار ئەمەس،
نان بولمايدۇ، چۈنكى ئۇن ئەمەس؟

847

بىر ئۆردەككە بىر چىمدىم؟

848

بىزنىڭ ئۆيدە بىر كىشى،
ئاغزىدا قىرىق چىشى؟

835

قازان ئىچىدە ئايپاق قار؟

836

كۆرۈك ئۈستىدە بىر تۇتام پاخال؟

837

قۇدۇققا چاچمىنى يايىدىم؟

838

يىپ ئېشىپ قۇدۇققا تاشلىدىم؟

839

كەستىم،

قۇدۇققا تاشلىدىم؟

840

يېسەم چىشىمغا كىرىدۇ،
يېمەسەم چۈشۈمگە كىرىدۇ؟

841

پۈكلىدىم،
قۇدۇققا تاشلىدىم؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

855

كۆپ يەيدۇ، تېز يەيدۇ،
ئوبدان چاينايدۇ.
ئۆزى يۇتالمايدۇ،
ئۆزگىلەرنى توپدۇرىدۇ؟

856

ئۇ نېمىدۇر، پور ياغاچتىن ئاغزى بار،
ئۇ نېمىدۇر، ئوتتۇرىسىدا مېغزى بار،
ئۇ نېمىدۇر، يەلكىسىدە ئاغزى بار،
ئۇ نېمىدۇر، سۇ ئاستىدا قىمىرلار؟

857

تامدا تۇرۇپ سۇناي چالدىم،
تاۋۇشى يەكەنگە كەتتى؟

858

بىر تېپىشماق بار باشتىن،
جېنى تۆمۈر ھەم تاشتىن.
زۆھرە ھەدە، تېز چېپىڭ،
ئۇستا تاش ئولدى ئاچتىن؟

859

كۈندۈزى تاشقىرى،
كېچىسى ئىچكىرى؟

849

ئوردۇم، «گۆپ» قىلدى،
يەر ئاستىغا كىرىپ كەتتى؟

850

ئۆزى جانسىز،
ئىشتا پالۋان؟

851

غات-غات دەيدۇ، ئىشلەيدۇ،
يەرگە كۆكۈن تاشلايدۇ؟

852

ئاغزى يوق،
چىشى مىڭ؟

853

بىر قۇشۇم بار ئاجايىپ،
دان چوقۇيدۇ، يىپەلمەيدۇ،
قانات قاقىدۇ، ئۇچالمايدۇ؟

854

قاراغۇ تامنىڭ ئىچىدە
پالۋان ئاكام ئىككى پۇتلاپ تېپىدۇ؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

867

بىر ئۆيگە كىرسەم،
قارنى يېرىق ئېيىق تۇرۇپتۇ؟

868

بەرسەڭ، تويىدۇ،
بەرمسەڭ، تۇرىدۇ،
ھەممىنىڭ خىزمىتىنى قىلىدۇ؟

869

بىر ئېشىكىم بار،
تۆت ئاياغلىق.
مىنىپ «چوھ» دېسەم ماڭمايدۇ؟

870

بىر دوستۇم بار ئاجايىپ،
ئەگەر كىم ئاڭما باقسا،
كۈلۈپ باقار ھىجىيىپ؟

871

كۈن - تۈنلەپ ماڭىدۇ،
دائىم بىر يەردە تۇرىدۇ؟

872

ئاينى يوق ماڭىدۇ،
ئاغزى يوق سۆزلەيدۇ؟

860

ئىككى ھەدەمنىڭ بويى تەڭ؟

861

ئالتە كۆزلۈك، سۆڭەكلىك،
ھەممە ئۆيگە كېرەكلىك؟

862

قارنۇاي بوۋام ئېشىك باقار؟

863

قارا قۇلۇم ئۆي قوغدار؟

864

چوڭ خوتۇن ئۆي باقىدۇ،
كىچىكى ھەرياندا ئوينار؟

865

ئاكسىنى ئۇكىسى غىدىقلايدۇ؟

866

ئۇزۇن بويلۇق،
قارا تونلۇق؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

880

قارا ئۆكۈزنىڭ پۇتىنى،
قىزىل ئۆكۈز يالايدۇ؟

881

قارا بانۇر ئاتتىن چۈشتى،
ئەسكەرلىرى ئورنىۋالدى؟

882

قارا دىۋە يىقىلدى،
بالىلىرى يىغىلدى؟

883

لەيلەك ئۇۋىدا،
قۇيرۇقى قولدا؟

884

سۇ دېسەم، سۇ ئەمەس،
شىلىدىرلايدۇ بىر نەرسە.
ئوت دېسەم، ئوت ئەمەس،
پىلىدايدۇ بىر نەرسە.
بېشىغا بۆكنى كىيىپ،
دوكۇلدايدۇ بىر نەرسە؟

885

ئۆزى چوڭ،
كىچىككە ئېڭىلەر؟

873

ئۆزى مىڭ خىل،
گېپى بىر خىل؟

874

ماڭىدۇ، مېڭىۋېرىدۇ،
ئەمما يولى ئاۋۇماس؟

875

كۈندۈزى يىغلار،
كېچىسى يېيىلار؟

876

قولى يوق،
ئايىغى يوق،
ئەمما كۆڭلەك كىيىدۇ؟

877

ئۆزى بىر، قۇلقى تۆت؟

878

قۇلقى قورسىقىدا،
بېشى يوق؟

879

قارا كالا قاراپ تۇرار،
سېرىق كالا يالاپ تۇرار؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

892

ئىشك ئارقىسىدا،
بېلى باغلاقلق قۇل ياتار؟

893

بېلىنى باغلاپ،
ئۆي ئوتتۇرىسىدا ئويناپ؟

894

قوۋۇرغىسى بار، قېنى يوق،
ئېغىزى بار، جېنى يوق؟

895

ياتسا تۇرماس،
تۇرسا ياتماس؟

896

ئۇزۇن تېرەك تۇرۇپ كەتتى،
يورغىلاپ يۈرۈپ كەتتى؟

897

ئىككى ئاكا - ئۇكىنى
بىر تۇۋرۇككە باغلىدىم؟

898

تاقىر تۆپىلىكتە تاي ئويناپ؟

886

ئۇدۇلمىزدا ئولتۇرار،
يۈزى يۇمىلاق بىر سېمىز.
قۇلقى بىر، بۇرنى بىر،
دوپپا كىيگەن بېشىغا،
تېپىپ بېقىڭ، بىلىشىڭز؟

887

ئانىسى تەكچىدىن چۈشسە،
بالىلىرى يۈگۈرۈپ كېلەر؟

888

مېھمان كەلدى،
يۈگۈرۈپ باردى.
قولغا چىقىپ،
لېۋىگە سۆيدى؟

889

قورسقى تاغاردەك،
بويى يىپتەك؟

890

ئۆزى كىچىككەنە،
ئۆچكىنى يىقتار؟

891

ئىشنى تۈگىتىپ،
ئىشك كەينىدە ئولتۇرار؟

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

907

خامنى چوڭ،
دانى يوق.
داستىخنى چوڭ،
نانى يوق؟

908

تاپ، تېپىشماق،
تەنگە يېپىشماق؟

909

سەھەر تۇرىدۇ،
ئىككى ئاچا يولغا چۈشىدۇ؟

910

ئۆكۈزگە مىندىم،
پاختىلىققا كىردىم،
قوينى كۆتۈردۈم؟

911

كېچىسى ماكچىيىپ،
كۈندۈزى سەمەرە؟

912

بەش ئاغىنىنىڭ ئايۋنى بىر،
باشقا - باشقا قورۇسى بار؟

899

بىر سېۋەت ئانار،
كۈچۈڭ يەتسە ئال؟

900

كۆك ئۆكۈز ئالدىن چىقار،
قىزىل ئۆكۈز قوغلاپ چىقار؟

901

كۆك ئېتىم كۆككە قاراپ يورغلايدۇ؟

902

بىر باش بۇغداي ئۆينى تولدۇرار؟

903

قاراڭغۇ تامدا بىر كەمپىر،
چېچنى يېيىپ ئولتۇرار؟

904

ئۆز بەدىنىنى ئۆزى يەر؟

905

ئۆز قېنىنى ئۆزى ئىچەر؟

906

پىلىدايدۇ كۆزلىرى،
لۆمۈلدەيدۇ ياشلىرى؟

بالىلار تېشىماقلىرى

919

ئۈستىدە قاپقاق،
تېگىدە قاپقاق،
ئىچىدە ياپراق؟

920

ئۆزى تىلسىز، ئەمما ئەقىل ئۆگىتەر؟

921

ئاق يەر ئاچتىم،
قارا بۇغداي چاچتىم؟

922

قول بىلەن تىكلەر،
ئېغىز بىلەن يىغىلار؟

923

سىرتى تاياق،
ئىچى بوياق؟

924

ئۇزۇن تونلۇق،
چۆرۈمە تونلۇق؟

925

ئۇزۇن تېرەك يىقىلدى،
ئۇچى مېنىڭ قولۇمدا.

913

ئىككى پادىشاھ قان چىقارماي ئۇرۇشىدۇ؟

914

ئىككى بۆرە تاغدا ئوينار،
چاڭ چىقارماي،
ئىككىلىسى بىر باش يەيدۇ،
قان چىقارماي؟

915

يالىڭاچ قاچىدۇ،
سۆرەلمە قوغلايدۇ؟

916

بىر كۆزلۈك كەمپىر،
كۆڭلەككە گۈل تىكەر.

917

ھەممىگە تون تىكىمەن،
ئەمما ئۆزۈم يالىڭاچ؟

918

دەرەخ ئەمەس، ئەمما ياپراقلىق،
كۆڭلەك ئەمەس، ئەمما ئېتەكلىك،
ئادەم ئەمەس، لېكىن سۆزلەيدۇ،
تۈرلۈك كۈيلەر كۈيلەيدۇ؟

كىچىك دوست تاپالايسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

932

ھاڭغار، لېكىن ئىزى بىلىنمەس؟

933

تاغدا تۇرار،
باغدا بولار،
سۇدا ئۈزەر،
كۆلدە كۈلەر؟

934

كۆزگە كۆرۈنمەس،
قولدا تۇتۇلماس،
بۇرۇنغا كىرمەي قالماس؟

935

ئەسكى، كونا چاپنىم،
ئېسىمدىن چىقماس چاپنىم،
جەندە-جەندە چاپنىم،
يېنىمدىن كەتمەس چاپنىم؟

936

ئەقىللىك تۆمۈر ئالەم كېزەر.

937

سۇ ئەمەس، سېمدا ئاقار،
ئوت ئەمەس، چىراغ ياقار؟

سېغىز خانى سايرايدۇ،
چېچى مېنىڭ قولۇمدا؟

926

قىرىق قۇلقى،
ئىككى ئاغزى بار؟

927

قويۇۋەتسەم يۈز غۇلاچ،
يىغىۋالسام بىر غۇلاچ؟

928

بىر ئارغامچام بار،
بېشى ۋە ئاخىرى يوق؟

929

ئىككى ئارغامچام بار،
يىغىۋالمايمەن؟

930

ئۇزۇن ئۈچەي،
بېلى تۈگۈنچەك؟

931

ئاتىسى كۆتۈرمىچى،
ئانىسى يورغا.
ئوغلى ناخشىچى،
قىزى ئويۇنچى؟

938

بىر ئۆي بار:
كور بولۇپ كىرسەن،
كۆزلۈك بولۇپ چىقسەن؟

كېچىسى قۇياشتەك،
كۈندۈزى تۈپتەك؟

945

ئۆيىمىز نۇردىن،
ئۆگىنىش بىزدىن،
ئۆگىتىش سىزدىن؟

939

ئوچىقى بار، مورىسى يوق،
چوغى بارۇ كۈلى يوق؟

946

ساندۇققا تولغان پىستە - بادام،
ئېچىپ كۆر بولساڭ ئادەم.
خاسىيىتى كۆپ، بىر ئالەم،
تېرىئال ئۇنى ھەردەم؟

940

چوڭ بىر ساندۇق، كۆزى بار،
كۆپ تاماشا، سۆزى بار؟

947

رەڭگى ھەر خىل،
نامى بىر خىل؟

941

بىر تۆگەم بار، گۆلدۈراق،
ھەممە يېرى يالتىراق؟

948

قايقارا كىچىككىنە مەڭ،
توخىمتار يولدا دەرھال؟

942

گۈر-گۈر قىلار، ئۇچار كېتەر،
يۇرتتىن - يۇرتقا ئادەم يېتەر؟

949

شەكلى ئوخشار ئورغاققا،
دائىم تۇتار سوراققا؟

943

شۇنچە ئۇزاق ئۇچسىمۇ،
بىر قېتىم قانات قاقماس؟

944

بالىلار تېشىماقلىرى

شىرمان نان بىر دانىدۇر،
سۇندۇرۇلماس ھېچقاچان؟

950

956

كۈندۈزى ئۆچۈرۈپ،
كېچىسى ياقالماسەن؟

تاغ تېرەككە ئوخشار بەئەينى،
يولدا تىك تۇرار ھەر كۈنى؟

951

957

ئالەمنى كېزىپ بىر - بىرنى ئىزدەر،
ئۇلارنى يۇلتۇزلار كۆزىتەر؟

بىر دەققە قارايدۇ،
كۈلەڭگىز قالدۇ؟

952

958

تۈندە چىقار ئانىسى،
نەچچە مىڭلاپ بالىسى.
مۆكۈنۈشەر قورقۇشۇپ،
كېلىپ قالسا دادىسى؟

ئاۋۇزۇم بار ئورۇقسىز،
پىچاق بىلەن كېسىلمەس.
كەسكىنىڭدە ھەم ئۇنى
مەززە قىلىپ يېيىلمەس؟

953

959

ئاپپاق چاچلىق باشلىرى،
دەريا بولار ياشلىرى؟

ئۇكامغا ئوخشار ئۆزى،
ئەسلا يۇمۇلماس كۆزى؟

954

960

قىشتا ئاق گۈل،
باھاردا سۇ چاچىدۇ.
شامال چىقسا،
ھەر تەرەپكە قاچىدۇ؟

تېيىم بار، كىشىمەيدۇ،
ياز پەسلى ئىشلىمەيدۇ؟

955

ئۈستۈمدە كۆك داستىخان،
داستىخاندا شىرمان نان.

باللار تېشماقلىرى

967

ئىككى قوشنا، ئىككى دوست،
يانمۇيان ياشار دائىم.
يىغلىغاندا تەڭ يىغلاپ،
كۈلسە تەڭ كۈلەر، ئۇ كىم؟

968

«ئا» دېسەم ئېچىلىدۇ،
«ب» دېسەم ئېتىلىدۇ؟

969

ئەقىلگە دوست قىلساڭ، ئەلا سۆزلەر،
بولمىسا ئۇ سۆڭەكسىز، بالا سۆزلەر؟

970

ھەسەل ئەمەس، ياقدۇ،
ھەرە ئەمەس، چاقدۇ؟

971

ئۆز كىيىمى ئۆزىگە زىندان؟

972

بىرنى يەرگە كۆمەم،
بىر ئوچۇم بولۇپ چىقتى؟

973

ئاغزى يوقتۇر، چىشى بار،
بېشىمىزدا ئىشى بار؟

961

ئاسمان چىرىغى،
يېنىپلا ئۆچتى؟

962

يەرگە چۈشسە لاي قىلار،
دېھقانلارنى باي قىلار؟

963

يانۋار بوۋاي ناۋات ساتتى،
ئالغاندىم قولۇم قاتتى؟

964

مېھمان بولۇپ بېغمغا،
ھىد پۈركەر دېمىمىغا؟

965

بىر شەھەر، شەھەردە ئون ئىككى مۇنار،
مۇناردا ئوتتۇز دېرىزە،
ھەر دېرىزىدىن يىگىرمە تۆت ئوق ئۈزۈلىدۇ.
بۇ نىمە؟

966

كۆرۈنۈشى يايىسمان،
ئاستىدا سانسىز تىكەن،
بەكمۇ نازۇك بۇلاققا،
شۇ تىكەندۇر پاسىبان؟

كىچىك دوست ئاپئالا مىسىز؟

بالىلار تېشىماقلىرى

980

مۇنچىسى بار ئوتتۇرىدا،
بۇرىندا بىر تۆشۈكچە.
بېشىدا بار تۈگمىسى،
بىر قولى بار يانپاشتا؟

981

ئاز قويسىڭىز، «سال!» دەيدۇ،
كۆپ قويسىڭىز، «ئال!» دەيدۇ؟

982

بەش بارمىقى بولسىمۇ،
يوقتۇر بىر مۇ تىرنىقى؟

983

ئورا،
ئورا بېشىدا شورا؟

984

دۇنيادا بار بىر نەرسە،
ئۇ بولمىسا ئەگەردە،
بىراۋ يەنە بىراۋنى،
تونۇيالماس ھېچ يەردە؟

985

ئادەم چۈشمەس بىر پىكاپ،
يەردە ماڭماس ئۇ پىكاپ.
قىزىپ كەتسە يورغلار،
رەخت ئۈستىدە ئۇ پىكاپ.

974

بىر چىشى بار چىشلەيدۇ،
چىشلىگەندە كىشەيدۇ.
كىشەپ - كىشەپ ئىشلەيدۇ،
ئىشلەپ كۆڭلى ياشنايدۇ؟

975

ئۈستى ئېنىك، تېگى ئېنىك، ئەتراپى توسۇق،
قىشتمۇ، يازدمۇ ئادەمنى يۇتار؟

976

كەلسىڭىزمۇ، كەتسىڭىزمۇ ھەر قاچاندا،
قول بېرىشنى، يول بېرىشنى قىلماس قازا؟

977

پاسباندىر ئۇ ئۆينىڭ،
كۆزى، تىلى يوق ئۇنىڭ؟

978

يەلكىسى بار بېشى يوق،
ئايىقى بار، قولى يوق؟

979

كاسغا شۇڭغۇپ قايتىدۇ،
بېرىپ ئېغىزغا تېگىدۇ؟

سىز بەك ئەقىللىق جۈمە، چوقۇم تاپالايسىز...

باللار تېشىماقلىرى

992

شىر - شىر ئېنەر،
جىلغىدىن ئۆتەر،
داۋانغا كەلسە،
ئاستىدىن ئۆتەر.

993

تۈگمەن تاش،
ئۇنىڭغا قارىغان ئادەمنىڭ كۆزى ياش.

994

ئۆزى قايناپ تۇرىدۇ قازاندەك،
يۈگرەپ يۈرىدۇ سىمابىتەك،
كىرسەڭ دەردىڭگە داۋا.

995

ئۈستىدە جاڭگال سۈيى بار،
سېنى، مېنى كۆتۈرىدۇ،
ئۇ نېمە؟

996

ئىشىكتىن كىرگەندە كۆرگەن، تۇتقان،
تۇڭلۇكتىن چىققاندا كۆردى، تۇتالمىدى،
ئىككىسى كەم.

997

تاغ ئۈستىدە تۇرۇپ پۈركسە،
ئاغزىدىن چىققان ھور ئالەمنى قاپلايدۇ.

986

ئايلىنىدۇ، ئايلىنىدۇ ئۆز ئوقىدا،
ئايلانغىنى سىزلىمەيدۇ ھېچ ۋاقتىدا.

987

قايقارا توپا،
سەرەڭگە ياقسا،
پىشىدۇ شورپا.

988

بىر - بىرىگە يەتمىگەي،
ئايىرلىپمۇ كەتمىگەي.

989

مۇزغا قۇناق چاپتىم.

990

ئۇزۇن ئارغامچىنىڭ كۈلەڭگىسى يوق.

991

ھەر كېچە ئاسماندا يەتتە تاجىدار،
بىر شەھەرگە شاھ خىزمىتىدە تاڭ قارار.
بۇ سوئالمنىڭ جاۋابىنى بېرۇر،
ھەر كىشىنىڭ بولسا ئەقلى - پەھى بار.

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

بالىلار تېپىشماقلىرى

1000

بىرى قۇيدۇ،
بىرى ئىچىدۇ،
بىرى ئۆسىدۇ.

998

ئۆزى ئاسماندا،
يۇرتقى يەردە.

1001

ئالغا تېرىق چاچتىم،
يۈگۈرۈپ ئۆيگە قاچتىم.

999

مېنىڭ بىر ئالا ئارغامچام بار،
ئۇ تاغدىن بۇ تاغقا يېتىدۇ.

تېپىشماقلارنىڭ جاۋابلىرى

1. ئاسمان 2. يۇلتۇزلار 3. ئاسمان، قۇياش 4. قۇياش 5. قۇياش 6. قۇياش، ئاي 7. ئاي 8.
9. ئاي ۋە يۇلتۇزلار 10. ئاسمان، يۇلتۇزلار 11. ئاسمان، يۇلتۇزلار 12. يۇلتۇز 13. قۇياش، ئاي، يۇلتۇزلار 14. يەر 15. يەر 16. يەر 17. يەر ۋە يۇلتۇزلار 18. سۇ، ئېرىق 19.
- سۇ 20. سۇ 21. سۇ، ئېرىق 22. سۇ 23. بۇلاق 24. بۇلاق 25. ھاۋا 26. بۇلۇت 27. چاقماق 28.
- سەل 29. مۆلدۈر 30. مۆلدۈر 31. قار 32. قار، يەر 33. سوغۇق، دېرىزە قىرۋىسى 34. قىش، ياز 35.
- مۇز 36. تۇمان 37. شامال 38. سۇ 39. سېرىق، قىزىل ۋە يېشىل قاتناش چىراغلىرى 40. چاچنىڭ ئاقىرىشى 41. ۋېلىپسىپت 42. چىملىق 43. شامال 44. قۇيۇن 45. يەر تەۋە.
- رەش 46. سۈلۈك 47. يىل ۋە ئون ئىككى ئاي 48. يىل، ئون ئىككى ئاي 49. ئاي، ئوتتۇز كۈن 50.
- ۋاقىت 51. يىل، ئون ئىككى ئاي، كۈنلەر، كېچە، كۈندۈز 52. ھەپتىنىڭ كۈنلىرى 53. ساپە 54. سۇ 55.
- قار، يامغۇرنىڭ سوغۇق شامال بىلەن كېلىشى 56. ئاي 57. تۇمان 58. تۇن بىلەن كۈن 59. شامال 60. شامال 61. قۇيۇن 62. شامال 63. يىل، ئون ئىككى ئاي، ھەپتە، كۈن، كېچە-كۈندۈز 64. يىل، ئون ئىككى ئاي، بىر ئاي روزا 65. ئات مىنگەن ئادەم 66.
- باش ۋە باشتىكى ئېغىز، بۇرۇن، كۆز ۋە قۇلاق 67. ئۆرۈم چاچ 68. ئۆرۈم چاچ 69. كۆز 70. كۆز 71. كىرىپىك ۋە كۆز 72. كۆز بىلەن كىرىپىك 73. كىرىپىكلەر 74. كۆز 75. بۇرۇن 76. بۇرۇن قېنى 77. قۇلاق 78. قۇلاق، كۆز 79. قۇلاق 80. ئېغىز، تىل 81. تىل 82. ساقال 83. ئېغىز، چىش 84. ئېغىز، چىش 85. ئېغىز، چىش 86. چىش، تىل 87. ئېغىز، بۇرۇت،

بالىلار تېشىماقلىرى

بۇرۇن، كۆز، قاش، چاچ، 88. ئېغىز، 89. بارماقلار، 90. بارماقلار، 91. قول، بارماقلار، 92. بار-
 ماقلار، تىرناق ئېلىشى، 93. ئاياغ، 94. پاچاق، 95. ئىسىم، 96. ئەقىل، 97. خىيال، 98. سۆز،
 گەپ، 99. ئۇيغۇ، 100. يالغان سۆز، 101. بۇلۇت، 102. ئۆردەك، 103. چۆلدىكى ئالۋۇن، 104. ۋا-
 قىت، 105. دەرەخ غولى ۋە يوپۇرماق، 106. خوراز، 107. قار، 108. ئاي، يۇلتۇز، 109. دەز-
 مال، 110. ئۆرۈك، 111. تۇڭلۇك ياپقۇچ، 112. چىلان، 113. «ئا» ھەرىپى، 114. تۇخۇم، 115.
 كۈن، 116. ئۆكەر، 117. دەريا ۋە سۇ، 118. ئۆي ئۆگزىسىدىكى خا ۋە جەڭگىلەر، 119. ئاشتاخا
 بىلەن نوغۇچ، 120. بۇغداي ۋە گۈرۈچ، 121. چۈمۈلە، 122. ئېتىز قىرى، 123. چىغ، 124. ھارۋا-
 نىڭ ئالدى - كەينى چاقىلىرى، 125. چەينەك، 126. ھەرە، 127. «بىلەن» 128. ئۆچكە بىلەن
 ئوغلاق، 129. پۇت، قورساق، گال، ئېغىز، بۇرۇن، كۆز، قاش، چاچ، بۆك، 130. سۇ، 131.
 ئۈجمە، 132. ئوق، 133. چىگىت ئايرىيدىغان چىغرىق، 134. قارا كىگىز ئۆي، 135. تاۋۇز، 136.
 سېغىزخان، 137. قەلەم، 138. قەغەز، خەت، 139. قار، 140. كۆز، 141. كەتمەن، 142. چىلان، 143.
 تاماق، تىل، 144. ئاي، 145. كۈن، 146. كۆۋرۈك، سۇ، بېلىق، پاقا، 147. ئىۋرىق، 148. ئې-
 گەر، 149. ئۆردەك، 150. قۇياش، 151. چۈمۈلە، 152. قەلەم، 153. يەر شارى، 154. كومبا-
 يىن، 155. تۇخۇم، 156. خەت - چەك، 157. ۋېلىسپىت، 158. ئاشپاقا، 159. ھارۋا، 160. چۆ-
 گۈن، 161. پۇت بىلەن ئىشتان، 162. مۇز، 163. بۇلۇت، 164. سەرەڭگە، 165. پويىز، 166.
 كۈن، 167. ئىنساننىڭ ئۆملىگەن، ماڭغان ۋە قېرىغاندا ھاسىغا چۈشكەن ۋاقتى، 168. يوپۇر-
 ماق، 169. يۇلتۇز، 170. تۆمۈرتۇمشۇق، 171. ئېلېكتر چىراغ، 172. سىمسىز رادىيو، 173. قو-
 غۇن، 174. بېلىق، 175. ئايروپىلان، 176. پاتېفون، 177. قارتا، 178. خەت بېسىش ماشىنىسى، 179.
 قاپلىق تاماكا، 180. كۈن ۋە ئاي، 181. سەرەڭگە، 182. رادىيو، 183. كالىبىدار، 184. قۇلۇپ، 185.
 سۇپۇرگە، 186. ماشىنا، 187. چوت، 188. كىتاب، 189. پاراۋۇز، 190. ئۈزۈم، 191. قېرىنداش، 192.
 كالىپك، 193. خوراز، 194. توپ، 195. ئايروپىلان، 196. بېلىق، 197. تېلېفون، 198. گۆر ۋە جان-
 نىڭ چىقىشى، 199. بۇلبۇل، بېلىق ۋە قۇلۇلە، 200. قومۇش، 201. ئادەم، 202. ھاۋانچا، 203.
 يولۋاس، 204. مۇز، 205. تورۇس، 206. قومۇش، 207. قارا چۈمۈلە، 208. دۇتار، 209. سۇپۇرگە
 210. چېكەتكە، 211. چۈمۈلە، 212. تارازا، 213. ساتار، 214. قومۇش، 215. قوغۇن، 216. بىرىل،
 12 ئاي، 30 كۈن، كېچە ۋە كۈندۈز، 217. تۇخۇم، 218. بۆشۈك، 219. ياشلىق ۋە قېرىد-
 لىق، 220. بۇغداي باشقى، 221. يىلان ۋە چايان، 222. كۈن، ئاي، يۇلتۇز، 223. يول، 224.
 تۈزلۈك قاپاق، 225. تامنىڭ تۆشۈكى، 226. كىرپە، 227. پىياز، 228. پاشا، 229. يامغۇر، يەر،
 ئۆسۈملۈك، 230. يۇلتۇز، 231. چىش، 232. قۇلاق، 233. قۇلاق، 234. كۆز، 235. ئانار، 236. قويد-
 نىڭ ماياقلىشى، 237. يىلان، 238. جىگدە، 239. يىڭنە بىلەن يىپ، 240. تۇزلۇق قاپاق، 241.

كىچىك دوست تاپالامسىز؟

باللار تېشماقلىرى

يىل، ئاي، كۈن، سائەت 242. سەرەڭگە 243. بارماق ۋە تىرناق 244. ئاپتاپپەرەس 245. كىتاب 246. قۇلاق 247. ئىشتانباغ 248. قۇلۇپ 249. پىياز 250. ئەلگەك 251. پاتېفون 252. توك 253. يول 254. ئىس - تۈتەك 255. ئات مىنىۋالغان ئادەم 256. قەلەم 257. خو-راز 258. يۇلتۇز 259. تۇخۇم 260. چاپاننىڭ سىيرىتىمىسى 261. سۇ تۇرۇبىسى 262. قا-زان 263. ئىلىم - پەن 264. تىكتاك توپ 265. كانكى 266. شار 267. ئۈستەل 268. قە-لەم 269. مۇشۇكىپىلاق 270. توپ 271. ھاۋا 272. چانا 273. بۆشۈك، بالا، ئەمچەك، شۇ-مەك 274. تاغ ئۈستىدىكى چىغىر يول 275. ئاپتاپپەرەس 276. مۇز 277. ئاي 278. ۋا-قت 279. ئۇيغۇ 280. ئۈزەڭگە 281. سايە 282. ئاسمان ۋە يەر 283. كۆز 284. كۈل 285. كەتمەن 286. ئۈستەل ياكى ئورۇندۇق 287. سەرەڭگە 288. كىتاب 289. جىناز 290. كالىنىڭ ئەمچىكى 291. ئېشەكلىك ئادەم 292. كارىۋات 293. تۆگە 294. ئىسىم 295. تاشكۆمۈر 296. چىغ 297. مىلىتق 298. ئۈزۈم بارىڭى 299. قۇياش 300. چاڭ - توزان 301. تاختىمۇ-شۈك 302. تۇخۇم 303. تونۇر 304. قىزىلمۇچ 305. ئىشتان 306. قۇشقۇن 307. ئانار 308. ئات 309. ئاۋۇت كۆتۈرگەن تۆت كىشى بىلەن جەسەت قوشۇلۇپ بەش تەن؛ ئاۋۇت كۆ-تۈرگۈچى تۆت جان؛ ھەر ئادەمدە يىگىرىمدىن جەمئىي يۈز تىرناق؛ جەسەت لەھەتتە قال-دى، ئاۋۇت كۆتۈرگۈچى تۆتى قايتتى 310. خوراز 311. قەلەم 312. دادىسى 313. بۇلۇت 314. ۋاقت 315. غوزا 316. تام 317. كانار 318. ئەنجۈر 319. «ل» ئاۋۇشى ياكى ھەرىپى 320. ئۈزۈم 321. بۈركۈت 322. پاراۋۇز 323. چاشقان 324. ۋاقت 325. تۇخۇم 326. پاچاق 327. قۇياش 328. قۇرۇق تاش 329. تۆگە 330. رادىيو 331. سائەت 332. تېلېفۇن 333. قو-غۇن 334. قەغەز 335. يوقسۇزلۇق 336. كۆڭۈل 337. تېلېفون 338. ئايروپىلان 339. دەپ-تەر 340. قېرىنداش 341. چوكامۇز 342. بېلىق بىلەن ئەنجۈر 343. قىزىلمۇچ 344. ھەسەل ھەرىسى 345. تاماكا 346. يۇلتۇز 347. خوراز بىلەن مېكىيان 348. قارلىغاچ 349. ئادەمنىڭ ئىسمى ياكى سايىسى 350. ئەينەك 351. ئانار 352. چېكىت 353. توپ 354. سەۋزە 355. يى-لىك 356. ھاسا 357. يۈك 358. بېلىق 359. تۇخۇم 360. بوغۇن ھەرە 361. چېكىت 362. لەڭ-لەك 363. قوناق شېخى 364. تېر مومبىتىر 365. ياغاچ كېسىدىغان ھەرە 366. قار 367. ئەل-گەك 368. خەرىتە 369. جىگدە 370. سۇ 371. سەرەڭگە 372. دەرەخ 373. يەلپۈگۈچ 374. تىرناق 375. ئىلىم - بىلىم 376. كۆز 377. ئېلېكتىر چىراغ 378. كاپۇستا 379. قارىغۇجا 380. قارلىغاچ 381. تېلېفون 382. قومۇش ئۇچى قالىتراق - شامال دېگەن ئەمەسمۇ، يىڭنە ئۇچى يالىتراق - ئوت دېگىنى ئەمەسمۇ، سېسىق كۆلدە ئىت يۈرەر - سۇ پاقىسى ئەمەسمۇ، ئىچىدىكى مېھرىبان - بوۋاق بالا ئەمەسمۇ 383. كۈنلۈك 384. شامال 385. پاقا 386. كالىن-

سىز بەك ئەقىللىق جۇمۇ، چوقۇم تاپالايسىز...

باللار تېپشماقلىرى

387. دار 388. كىتاب 389. تراكتور 390. خوراز 391. مەش 392. تىل، چىش 393. ئوت 394. قۇچا 395. تۈگمەن 396. كۆز ۋە قاش 397. كالا تېزىكى 398. قازان بىلەن ئوتنىڭ ئىسى 399. مەش ۋە كاناي 400. شامال 401. بوران 402. سوغۇق 403. ئوردا 404. ساماۋار 405. كىندىك 406. كالىنىڭ مۇڭگۈزى 407. ياڭاق 408. تۆگە 409. ئانار 410. تىرناقتىكى خېنە 411. ئوت بىلەن ئىس 412. كىيىم تىكىش ماشىنىسى 413. كۈمۈش 414. لامپۇچكا 415. خوراز 416. مۈشۈك 417. كەمپۈت 418. تېلېگرامما 419. ياش 420. بۇلۇت ۋە يامغۇر 421. ھاۋا 422. ئاپتاپپەرەس 423. سائەت 424. كالىپۇك 425. ئاسمان، يۇلتۇز 426. كىرىپك 427. ياغاچ كېسىدىغان ھەرە 428. تۇزلۇق تاش 429. كۆلەڭ 430. ئاپتاپپەرەس 431. چۈش 432. ساماۋار 433. يوتقان - كۆرپە 434. ئاي 435. ھاسا تاياق 436. ئۆتۈك 437. ئىشىك 438. كېچە 439. قېرى ئادەم 440. چېكەتكە 441. مۈشۈكىيا. پىلاق 442. خانقىز 443. بېلىقئالغۇچ 444. كۇمۇتا 445. تۆگقۇش 446. قارچىغا 447. كۈركە تۇخۇ 448. قىرئايغ 449. تاۋۇز 450. ھەرە 451. سۈپۈرگە 452. تەڭگە پۇل 453. ئا. نار 454. تۇخۇم 455. ئېغىز ۋە چىش 456. ئۈستىرا 457. يىپ ۋە ناچا 458. كىرپە 459. ئاي 460. پاشا 461. سۈت ۋە قايماق 462. سائەت 463. بۇلبۇل 464. يولۋاس 465. كېپە. نەك 466. تۇلۇق تاش 467. چىراغ پىلىكى 468. تۈگمەن 469. ئۆمۈچۈك تورى 470. ئاپتاپ. پەرەس 471. كىچىك بالا 472. مۇز 473. سائەت 474. ۋېلىسىپىت 475. خەت - چەك 476. ساپە 477. قار 478. بۆشۈك 479. بۇرۇن پوتلىسى 480. خەت 481. قامغاق 482. ھەسەن - ھۈسەن 483. كالاچ 484. ھاسا 485. يۇلتۇز، كۈن، ئاي 486. ئۈستىرا 487. سېۋەت 488. «م» تاۋۇشى ۋە ھەرىپى 489. ھەپتىنىڭ يەتتە كۈنى 490. ئۇيغۇ 491. تۈكۈرۈك 492. ئاۋاز. نىڭ قاڭقىشى - ئەكس سادا 493. ئېشەك 494. قوغۇن 495. يىڭنە 496. تونۇر 497. چۆ. مۈچ 498. پەتلە بىلەن تۈگمە 499. پەرۋانە 500. مۈشۈك 501. ئاي 502. سۇ 503. چىش 504. مۇز 505. ھارۋىنىڭ چاقى 506. چۆگۈن 507. بۇ «ئوت» (اوت) بولۇپ، كونا ئەبجەت ھېسابى بويىچە بىر سانى «ا» ھەرىپىگە، ئالتە سانى «و» ھەرىپىگە، تۆت يۈز سان «ت» ھەرىپىگە تەڭ بولىدۇ. شۇنداق قىلىپ بۇ تېپىشماقتا ئىشارە قىلىنغان سانلارنى ئەبجەت ھېسابى بويىچە خەتكە ئايلاندۇرغاندا ئۇيغۇر تىلىدىكى «ئوت» (اوت) سۆزى پەيدا بولىدۇ. 508. تۇتۇن 509. توشقان 510. كۆز 511. تۈگمەن 512. ئەلگەك 513. ئىشتانباغ 514. يول 515. كارىز 516. يىلان 517. گېزىت - ژۇرنال 518. كومبايىن 519. پاراخوت 520. كۈنلۈك 521. چۈمۈلە 522. ئەقىل 523. رادىيو 524. كىرپە 525. لەڭپۇڭ 526. قۇلۇپ 527. يىڭنە 528. قولىچىراغ 529. ئۈزۈم 530. بۇغداي باشقى 531. سازاڭ 532. قوغۇز 533. ئۆ.

كىچىك دوست ئاپتالامسىز؟

باللار تېپىشماقلىرى

534. ئوي - پىكىر 535. كېمە 536. مەش 537. قەلەم 538. كۆممىقوناق 539. قۇ-
 ياش 540. غەلۋىر 541. دەرەخ ۋە يوپۇرماق 542. چىش، بارماق، تىل 543. چامغۇر 544.
 چۈن 545. گۈرۈچ 546. سېغىزخان ياكى تىيىن 547. قەغەز 548. سەۋزە 549. دوسكا 550.
 تۇماق 551. مەش ۋە كاناي 552. ساپان 553. يۇلتۇز 554. پاشنى ئۆلتۈرۈش 555. يىل،
 ئاي ۋە ھەر ھەپتىدىكى يەتتە كۈن 556. كۆز 557. قارا چىراغ 558. نەي 559. كىتاب 560.
 قول سائىتى 561. لەڭكەك 562. چاچ 563. ئاغدۇرما ھارۋا 564. قومۇش 565. قوغۇن 566.
 ئاسمان، بۇلۇت، يۇلتۇز، ئاي 567. باراغدىكى ئۈزۈم 568. كۆڭۈل 569. تاۋۇز ئۇرۇ-
 قى 570. ئاسمان، ئاي، كۈن ۋە يۇلتۇز 571. كۈن 572. سىر كۆل 573. توك 574. ئايرو-
 پىلان 575. قۇلۇپ 576. مەش 577. چوكا 578. كالىنىڭ تىلى 579. بۇرۇت 580. كۆز 581.
 تاۋۇز 582. كۆڭۈل 583. كۆز، قۇلاق، ئېغىز 584. پىيالىھ 585. تەك 586. ئايروپىلان 587.
 ۋاسكىتبول 588. تاۋۇز 589. ئورغاق 590. دەرەخ 591. قارىغاي 592. تانكا 593. دە-
 رەخ 594. تۇخۇم 595. ئېلېكتىر چىراغ 596. يىلان 597. ئوت 598. چىش 599. ئۇيقۇ 600.
 يوپۇرماق 601. سەۋزە 602. پىياز 603. ساپان 604. تۈگمەنىڭ كويلىسى 605. ھەپتە ئىچى-
 دىكى كۈنلەر 606. تۈگمەندە ئۇن تارتىش 607. قۇياش 608. تۈگمەن 609. بىر ھەپتە يەتتە
 كۈن 610. ئەلگەك، غەلۋىر 611. كۆز 612. كىتاب 613. ۋاقىت 614. ئارا 615. قورچاق 616.
 باش ۋە چاچ 617. كۆز ۋە كىرىپك 618. قۇلاق 619. قۇلاق 620. كالىنىڭ تۆت ئەمچىكىنى
 بىر قاقچا ساغماق 621. پىياز 622. پۇل 623. ئۈستىرىدا چاچ چۈشۈرمەك 624. گۈلدۈرماما
 ۋە چاقماق 625. يىپ-يىڭىندە كىيىم تىكمەك 626. تۈگمەن 627. قار 628. سىماب 629.
 چۈمۈلە 630. يولۋاس 631. قۇدۇق 632. قازانغا سۇ قۇيۇپ ئوت قالىماق 633. غېجەك 634.
 قوغۇن 635. يامغۇرلۇق بۇلۇت 636. چامغۇر 637. تىل 638. ئېغىزدىن چىققان سۆز 639.
 بۇلۇتنىڭ دەريادىن سۇ ئىچىشى 640. چىش 641. توشقان 642. سۇيۈرگە 643. ئاي 644.
 تۆگىنىڭ تۆت ئايىغى، بوينى، ئىككى لوكسى ھەم قۇيرۇقى 645. چىراغ 646. شامال 647.
 ھاسا 648. سايە 649. مورال 650. تۇتۇن ۋە ئوت 651. توزغاق 652. ئاسماندىكى ھەسەن-
 ھۈسەن 653. تاۋۇز 654. تاۋۇز 655. كۈن ياكى ئاي 656. تونۇر 657. تۇخۇم 658. ئادەم-
 نىڭ بېشى 659. تۆگە 660. دەريا 661. كوزا 662. قەلەم 663. ئاتقا مىنمەك 664. قاپاق 665.
 ئوت چۈخچىلايدىغان كۈسەي 666. پىچاق چاغلاندىغان چاق 667. كۆز 668. كالىنىڭ تېزەك-
 لىشى 669. قەلەم 670. تىل 671. ئېغىز، چىش 672. چىش 673. چۈشۈپ كەتكەن چىش 674.
 چىشلار، بارماقلار، ئىككى كۆز 675. بارماقلار، تىرناق 676. ئانا سۈتى 677. كىندىك 678.
 پىكىر 679. توغرىلىق 680. ئۇيقۇ 681. ئەزرائىل 682. تۇغۇلىغان قۇلان 683. ئات 684.

باللار تېشماقلىرى

ئات 685. ئاتنىڭ تاقىسى، مىخى 686. ئاتنىڭ قۇيرۇقى 687. ئېشەك 688. ئېشەك 689. تۆ-
 گە 690. تۆگە 691. ئالا كالا 692. كالا، ئات، قويلارنىڭ پۇتى 693. كالا سېغىش 694. ئات،
 كالا ۋە ئېشەكلەرنىڭ قۇيرۇقى 695. قوي 696. ئۆچكە 697. مۈشۈك 698. ئۆچكە 699. تې-
 كە 700. ئۆچكىنىڭ مۇڭگۈزى 701. چوشقا 702. ئىت 703. ئىت 704. مۈشۈك 705. پىل 707.
 يولۋاس 708. ئېيىق 709. بۆرە 710. تۈلكە 711. كېيىك 712. توشقان 713. كىرپە 714. چاش-
 قان 715. چاشقان 716. چاشقان، قاپقان 717. شەپەرەڭ 718. بېلىق 719. بېلىق 720. بې-
 لىق 721. بېلىق 722. بېلىق 723. پاقا 724. پاقا 725. پاقا 726. تاشپاقا 727. تاشپاقا 728.
 تاشپاقا 729. تاشپاقا 730. يىلان 731. يىلان 732. يىلان 733. يىلان 734. خوراز 735. خو-
 راز 736. خوراز 737. توخۇ، تۇخۇم، چۈجە 738. كەكلىك 739. كەكلىك 740. سېغىز-
 خان 741. سېغىزخان 742. قارلىغاچ 743. كۆك كەپتەر 744. بۇلبۇل 745. قارلىغاچ 746. تۆ-
 خۇم 747. تۇخۇم 748. تۇخۇم 749. تۇخۇم 750. تۇخۇم 751. تۇخۇم 752. ھەرە 753. ھە-
 رە 754. پىلە قۇرتى 755. پىلە قۇرتى 756. كېپىنەك 757. كېپىنەك 758. قارا چېكەتكە 759.
 قارا چېكەتكە 760. قارا چېكەتكە 761. قارا قوڭغۇز 763. چايان 764.
 چۈمۈلە 765. چۈمۈلە 766. چۈمۈلە 767. چۈمۈلە 768. چۈمۈلە 769. چۈمۈلە 770. چۈ-
 مۈلە 771. چۈمۈلە ئوۋىسى 772. ئۆمۈچۈك 773. ئۆمۈچۈك 774. چىۋىن 775. تاختا مۈ-
 شۈك 776. پاشا 777. چىۋىن 778. كانا 779. بۈرگە 780. پىت 781. تېرەك ۋە بەرگىلە-
 رى 782. تېرەك، بەرگىلەر 783. ئارچا 784. مېۋىلىك دەرەخ 785. ياڭاق 786. ياڭاق 787.
 ياڭاق 788. بادام 789. ئالما 790. جىگدە 791. جىگدە 792. جىگدە 793. تال نوتىسى ۋە ئۆ-
 زۇم 793. تال بارىڭى، ئۈزۈم 795. ئانار 796. ئانار 797. ئەنجۈر 798. ئەنجۈر 799. دول-
 نا 800. پاختا 801. پاختا 802. پاختا 803. پاختا 804. بوغداي، ئۇن 805. بوغداي 806. بۇغ-
 داي، سامان 807. شال 808. گۈرۈچ 809. ئاق لەيلى 810. لويلا 811. لويلا 812. نو-
 قۇت 813. تېرىق 814. ئاپتاپپەرەس 815. كۈنجۈت 816. قومۇش 817. قومۇش 818. كۆك-
 نار 819. قوغۇن 820. قوغۇن 821. قوغۇن 822. قوغۇن 823. تەر خەمەك 824. چامغۇر 825.
 سەۋزە 826. پىياز 827. پىياز 828. پىياز 829. نۇرۇپ 830. خېمىر 831. خېمىر 832. خېمىر،
 نان 833. يېقىلغان نان 834. يېقىلغان نان 835. شورۇڭگۈرۈچ 836. ئۈگرە 837. ئۈگرە 838.
 ئۈگرە 839. ئۈگرە 840. گۆش 841. چۆچۈرە 842. چۆچۈرە 843. چۆچۈرە 844. سۈت 845.
 ماي 846. شېكەر 847. چاي 848. تارغاق 849. كەتمەن 850. كەتمەن 851. ھەرە 852. ھە-
 رە 853. جۇۋاز 854. جۇۋاز 855. تۈگمەن 856. تۈگمەن 857. تۈگمەن بۇرغۇيى 858. تۈگ-
 مەن 859. ئىشىك 860. قوش قاناتلىق ئىشىك 861. دېرىزە رامى 862. قۇلۇپ 863. قۇ-

كىچىك دوست تاپالا مىسىز؟

بالىلار تېشىماقلىرى

864. قۇلۇپ ۋە ئاچقۇچ 865. قۇلۇپ، ئاچقۇچ 866. مورا 867. مورا 868. ساند-
 دۇق 869. ئۇرۇندۇق 870. ئەينەك 871. سائەت 872. سائەت 873. سائەت 874. سا-
 ئەت 875. كۆرپە 876. ياستۇق 877. قازان 878. قازان 879. قازان، ئوت 880. قازان،
 ئوت 881. قازاق ۋە قاچا - قۇچا 882. قازان ۋە قاچا - قۇچىلار 883. چۆمۈچ 884. ساما-
 ۋار 885. چەينەك 886. چەينەك 887. چەينەك 888. پىيالە 889. قاپاق 890. پىچاق 891. سۈ-
 پۈرگە 892. سۈپۈرگە 893. سۈپۈرگە 894. تاغار 895. تاغار 896. ھاسا 897. تاراز 898. ئۈس-
 تىرا 899. چوغ 900. تۈتۈن، يالقۇن 901. تۈتۈن 902. چىراغ 903. چىراغ 904. شام 905.
 شام 906. شام 907. كۈل، ئوتۇن 908. كۆڭلەك 909. شىم 910. ئۆتۈك، كۆڭلەك، تەل-
 پەك 911. مەسە 912. پەلەي 913. قاچا 914. قاچا 915. يىڭنە، يىپ 916. يىڭنە 917. يىڭ-
 نە 918. كىتاب 919. كىتاب 920. كىتاب 921. قەغەز ۋە يېزىق 922. يېزىش، ئوقۇش 923. قە-
 لەم 924. قەلەم 925. تەمبۇر 926. خۇرجۇن 927. ئارغامچا 928. يول 929. ھارۋا ئىزى 930.
 يول، كۆۋرۈك 931. كۆۋرۈك، سۇ، پاقا، بېلىق 932. قېيىق 933. كەكلىك، بۇلبۇل، بېلىق،
 غاز 934. ئىس، پۇراق 935. سايە 936. سۈنئىي ھەمراھ 937. توك 938. لامپۇچكا 939.
 لامپۇچكا 940. تېلېۋىزور 941. تىراكتور 942. ئايروپىلان 943. ئايروپىلان 944. مەك-
 تەب 945. مەكتەپ، ئوقۇتقۇچى، ئوقۇغۇچى 946. كىتاب 947. رەڭلىك قەلەم 948. چې-
 كىت 949. سوراق بەلگىسى 950. ئۈندەش بەلگىسى 951. فوتو ئاپپارات 952. توپ 953.
 قورچاق 954. چانا 955. ئاسمان، ئاي 956. قۇياش 957. قۇياش، ئاي 958. ئاي، يۇلتۇز،
 قۇياش 959. قارلىق تاغ 960. بۇلۇت 961. چاقماق 962. يامغۇر 963. مۇز 964. شامال 965.
 بىر يىل، 12 ئاي، 30 كۈن، 24 سائەت 966. قاش، كىرىپىك 967. كۆز 968. لەۋ 969.
 تىل 970. گەپ، سۆز 971. پىلە قۇرتى 972. بۇغداي 973. تارغاق 974. كىيىم تىكىش ماشىنىسى-
 سى 975. ئۆي 976. ئىشىك 977. قۇلۇپ 978. ئۈستەل 979. قوشۇق 980. چەينەك 981. تارا-
 ز 982. پەلەي 983. ئېغىز، بۇرۇت، ساقال 984. ئىسىم 985. دەزمال 986. يەر 987. كۆ-
 مۇر 988. كېچە - كۈندۈز 989. ئاسمان، يۇلتۇزلار 990. يول 991. قۇتۇپ يۇلتۇزى ياكى
 تۆمۈر قۇزۇق 992. سۇ 993. كۈن 994. ئارشاڭ 995. يەر 996. ئوتۇن، تۈتۈن 997.
 چاڭ 998. ئاي 999. يول 1000. يامغۇر، يەر ۋە ئۆسۈملۈكلەر 1001. يامغۇر

سىز بەك ئەقىللىق جۈمۈ، چوقۇم تاپالايسىز...

责任编辑:哈斯亚提·依不拉音
责任校对:阿不都热依木·阿布力米提
封面设计:吐达吉·吐尔洪
绘 画:阿迪力江·阿布力孜

书 名	儿童爱菲达有声读物——儿童谜语(精选的儿童谜语)
编 者	吐尔逊·卡得
出 版	新疆美术摄影出版社 新疆电子音像出版社(www.xjzyx.com)
地 址	乌鲁木齐市经济技术开发区科技园路5号(邮编 830026)
发 行	新疆维吾尔自治区新华书店
印 刷	新疆八艺印刷厂
开 本	787mm × 1092mm 1/16
印 张	117.75
版 次	2015年2月第1版
印 次	2015年7月第1次印刷
书 号	ISBN 978-7-89415-023-3
定 价	490.00元(点读笔和20本书)